

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 55. No. 21.

1940. január 28., vasárnap

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

A magyar iparosság ereje

Mintha az ősi céhvilág egy azóta elfelejtett tradíciója elevenedne meg: mint valamikor a céh vastörvényei értelmében vándorlásra kötelezett legények, úgy indultak most utnak távoli és közeli vidékekről Erdély magyar iparosai. Az ut célja ezuttal közös: Kolozsvár, ahol ma, vasárnap összesereglenek az erdélyi magyar iparosság legjobbjai, hogy kimondják az Országos Magyar Iparos Egylet megalakulását.

Vándorutról beszéltünk az imént. Az az ut, amelyet Erdély magyar iparosai most Kolozsvárrig megtesznek, valóban vándorut. Egyik és legjelentősebb szakasza annak az utnak, amelyen ez az iparosság boldogulását, égető kérdéseinek megoldását, kenyere és jobb jövője biztosítását keresi. Vándorut ez, amelyre napjaink magyar iparosát nem a céh, hanem az élet, a mindennapi küzdelmek vastörvényei kötelezik, kényszerítik, mert ezek a törvények lépten-nyomon, munkája és tevékenysége minden szakaszában arra döbentik rá, hogy egyenként, egyedül és magárahagyatottan elbukik és ezért most a tizenkettedik órában gyűl össze azoknak a kereteknek összekovácsolása végett, amelyek megadják az egység, a közös célokat felismerő hivatott irányítás révén az ilyen létkérdést jelentő problémák megoldásához nélkülözhetetlen erőt.

Ezt az erőt, az iparosegységnek, az iparosegyletnek ezt az erejét képviselték többszáz évvel ezelőtt az iparosegységek, amelyek nevelő tradícióit, teremtő erejüket kisugárzását még ma is érezzük. Mi más lenne, ha nem ennek az évszázadok múlva is elevenen élő erőnek jelenléte az, hogy Aradon például a Csizmadiák Ipartársulata még ma is őrzi az évszázados ősi céhiratokat, a célpecsétet és fenntartja az ősi özevegylegélyező társulatot. De nemcsak Aradon, hanem máshol, a többi városokban is fennmaradtak egy-egy szakmában ezek az ősi keretek, hogy mintegy mementókként figyelmeztessék az iparosságot arra: mire volt képes, mit alkotott az iparosegység, az iparosegylet. Az elsárgult évszázados lapok arról a nemes hivatásról beszélnek, amelyet az iparosság ennek a társadalomnak kialakulásában, a városiasodás folyamatában betöltött. Nem a céhek történetének, hanem az általános történelemnek dokumentumaihoz tartozik az a szerep, amelyet az iparosság a városok fejlődésében vállalt. Az iparosság volt az ősi városi elem, amely a városokat nemcsak építette, hanem egyidőben igazgatta és meg is védte.

A ma iparosának szűkebb hatáskörű, de ugyancsak nemes és felelősségteljes feladat jut osztályrészül. Egy gazdasági megrázkódtatásokkal teli világban kettős feladatot kell betöltenie: úgy kell igazgatnia a maga házatáját, hogy tisztes megélhetését, fejlődését biztosítsa, ugyanakkor gondoskodnia kell arról, hogy a jövő iparosnemzedékének csorbítatlanul adja át azt az örökséget, amelyet kapott.

Mindkettő olyan feladat, amelynek megoldására az egyén a jelenlegi körülmények között nem vállalkozhat és ezért ismét az ősi iparosegységekhez kell visszatérnie, össze kell fognia.

Ezen adottságok mellett fokozatosan időszerű tehát az Országos Magyar Iparosegylet megerősítése. Köztudomású, hogy már létező intézményekkel is rendelkezünk, melyek ugyanakkor az iparosság érdekképviseletét látják el, de mégis — hangsúlyozzuk — szükség van arra az új intézményre, amely most vasárnap alakul meg Kolozsvárott.

Tény, hogy úgy a céhek, mint a munkakamarák hivatása többek között a kisiparosok kép-

Róma jelenti:

A nyugati szövetségesek hadsereget küldenek Finnországba

Francia önkéntes csapatok már a legközelebbi hetekben finn földre érkeznek, míg az angol egységek tavasszal kezdik meg tevékenységüket — Hitler állítólag közölte Mussolinivel Németország háborus terveit

Churchill ismét kijelentette, hogy Nagybritannia bízik a győzelemben

Róma Olasz lapjelentések szerint Londonban erősen foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy katonai segítséget küldjenek Finnországba. Hivatalos körökben egyelőre a legnagyobb tartózkodással beszélnek erről a tervről, de félhivatalos helyen közölték, hogy az első angol csapatok tavasszal érkeznek meg finn földre, míg a francia önkéntes csapatok már a legközelebbi hetekben ott lesznek.

Helsinkiből érkezett jelentések szerint az elmúlt héten 30, míg ezen a héten 50 angol repülőgép érkezett Finnországba.

Londoni jelentések szerint az angol sajtó tovább sürgeti a finnek hatásosabb megsegítését. Azt írják a lapok, hogy bizonyos okok miatt egyelőre nem tud az angol légihaderő több repülőgépet nélkülözni. A Times hangoztatja, hogy az angol közvélemény azt szeretné, ha az összes nélkülözhető hadianyagot Anglija sürgősen elküldené Finnországnak. A Rador közli, hogy a Daily Telegraph vezércikkét közölte, melyben hangsúlyozta, hogy fokozni kell a finneknek nyújtandó segítséget. A lap rávilágított arra, hogy bármilyen nagy is lehet a finnek ellenállóképessége, nem tudna a végtelenségig ellenállni az orosz nyomásnak, ha külföldről nem kapnak megfelelő segítséget.

Nagy orosz csapatösszevonások a finn határon

Helsinki. (Rador). Szombaton falragaszok jelentek meg, amelyben a kormány az 1898-ban született hadköteleseket február elsejére katonai szolgálattételre rendelte.

A finn fővárosból érkező jelentések közlik, hogy a Ladoga-tó északi részén lefolyt hátközet alkalmával a finnek száz orosz harckocsit, több száz gépfegyvert zsákmányoltak.

Az orosz támadás ereje napról-napra gyengül az elszenvedett veszteségek következtében.

A finn hadsereg főparancsnokság közli, hogy a hadviselés kezdete óta a finn csapatok 500 szovjet orosz harci kocsit pusztítottak el.

Páris. A Havas ügynökségnek jelentik Helsinkiből: A finn felderítő repülőgépek megerősítik a szovjet hadifoglyok állítását, hogy ismét óriási mérvű csapatösszevonások történnek a Ladoga-tó felől északrafelé. Helsinki jelentés-

szerint egy szovjet tengeralattjáró finn aknára futott és elsüllyedt.

Helsinki. A Német Távirati Iroda jelenti: A finn hadvezetőség eddig 37 város és község polgári kiürítését rendelte el. Viipurij körzetében 25 községet ürítettek ki. A lakosságot és a városok közigazgatásának tisztviselőit az ország bejeseibe szállították.

Helsinki. Az elfogott orosz katonák vallomásából kiderült, hogy a szovjet hadseregben lévő ukrán nemzetiségű katonák teljesen megbízhatatlanok. Amikor a lövészárkokban kioszják közülük a fegyvereket gépfegyveres és géppisztolyos kommunisták állnak mögöttük és arra ügyelnek, a legénység a fegyvereket a finnek és ne a parancsnokok ellen fordítsák. Ha az ukránok elvégezték a rájuk bízott feladatokat, le kell adniuk fegyvereiket.

Moszkva. (Rador). A legfőbb szovjet tanács

viselete is. Vannak azonban olyan, az ország magyar iparosságának jétérdekeket jelentő problémák, amelyek megoldása sem a céhektől, sem a munkakamaráktól nem várható. Ezek közül elsősorban a kisipari hitel kérdését említjük, melynek egész Erdély területére való megszervezése nélkül nem képzelhető el az erdélyi magyar iparosegység egészséges fejlődése.

A kisipari hitel megszervezése a magyar kisiparosok számára a munka folyamatosságának, a lépten-nyomon felmerülő tökehiány leküzdésének lehetőségét biztosítja. Ugyanakkor nem szabad azonban elfeledkezni azokról az iparosokról, akik kidőlték a sorból és ezért az új alakulat egyik fontos programpontját képezi az iparosegységek megerősítése. Azok, akik az alakuló közgyűlés előkészítő munkálatait lefolytatták, a fentiekben kívül még a következő égető kérdések napirendre tűzését hangoztatták: a magyar iparosság munkaeszközökkel való ellátásának megkönnyítése, a közös anyagbeszerzés megoldása, kisipari kiállítások szervezése és egy olyan kérdés, amely már az utánpótlás biztosítását szol-

gálja: magyar tanonciskolák és tanoncotthonok létesítése.

Csak néhányat említettünk meg az új intézmény munkatervének pontjai közül és már ezek körvonalalaiból is kialakul az a válasz, amelyet azoknak adhatunk, akik az új alakulat létjogosultsága iránt érdeklődnek. Igenis, vannak olyan kérdések, vannak olyan elvégzésre váró feladatok, amelyeket csakis a Magyar Népközösség kebelében működő, az ország összes magyar iparosait összefogó, új iparos egylet oldhat meg.

Ennek felismerésében tekint az ország magyar iparostársadalmára lefokozott reményekkel, ugyanakkor azonban fokozott munkakészséggel is ezen a vasárnapon Kolozsvár felé, azt kívánva, hogy az az ut, amelyet kiküldötték Kolozsvárra megtettek és az a tevékenység, amelynek alapjait most megvették, váltsa be az egykorj céhbelt vándorutak célját: az Országos Magyar Iparos Egylet büszkén állhasson majdan Erdély magyar iparosai elé, annak tudatában, hogy az ősi iparosegységeknek megfelelően tisztes munkával elvégzi a maga remekét.

FEJFAJÁS
HÜLÉS • GRIPPA

ANTI-
NEURALGIC

JAWOL

elnöksége a vörös zászló rendjellel tüntette ki a 81-ik hegyi gyalogezredet, mely hősiességgel végrehajtotta feladatát és katonái a harcok során kijűntették magukat.

Hét parancsnokot és tisztet a Lenin renddel és az arany Csillagrenddel, 891 parancsnokot pedig különböző rendjellel tüntették ki.

Berlinbe utazik Potemkin helyettes külügyi népbiztos?

Páris. (Rador.) A Havas távirati ügynökség úgy értesült Moszkvában, hogy Potemkin helyettes külügyi népbiztos a közellövőben Berlinbe utazik. Ezzel kapcsolatban közlik még, hogy a moszkvai német nagykövetség Berlinbe utazott, hogy előkészítse Potemkin fogadtatásának részleteit.

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Sem Németország, sem Szovjetország részéről eddig még nem hangoztatták, hogy

Berlin tájékozódik a Balkán-értekezlet várható állásfoglalásáról

Berlin. Németország bucuresti-i, belgrádi, budapesti, szófiai és athéni követei az elmúlt napokban a német fővárosban tartózkodtak, ahol több ízben közös megbeszélést folytattak Ribbentrop külügyminiszterrel és több más német vezető politikussal. Német illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy ezek a megbeszélések kizárólag tájékoztató jellegűek voltak. Valószínű, hogy a német követek ezalkalommal részletesen beszámoltak a német kormány-nak a Belgrádban összeülő Balkán-értekezlet előkészületeiről.

A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy római felfogás szerint az értekezleten minden esetre ki fog tűnni, vajon Románia, Törökország és Görögország hajlandó-e engedni a nyugati hatalmaknak, vagy pedig Jugoszláviának, a Balkán-szövetség mostani vezető államának példájára meg fogják találni az önálló és saját érdekeiket szolgáló politika útját. Jugoszlávia jószomszédi viszonyt tart fenn mind Németországgal, mind Olaszországgal és Magyarországgal való viszonyának megjavulása kifejezi ezt a politikát.

Párisi vélemény a Balkán-szövetség értekezletéről

Páris. A félhivatalos Petit Parisienne szerint a balkáni államok jobban tették volna, ha már a háború kitörésének idejében siettek volna védelmi tömböt alakítani. A belgrádi értekezletnek az kellene főcélja legyen, hogy a Balkán-szövetséget gyakorlati értékű védelmi szövetséggé alakítsa át.

Katolikusellenes intézkedések Lengyelországban

London. (Rador.) A vatikánvárosi rádióátlomás a lengyelországi katolikusüldözésekről közölt részleteket. Ezzel kapcsolatban a Manchester Guardian ezeket írja:

„A Vatikánvárosba beérkezett értesülések mély benyomást keltettek az egész világ kereszténységében. Azok, akik eddig azt hitték, hogy az európai háború két rivalis nagyhatalom küzdelme és hogy azt békés úton rendezni lehet, súlyosan tévedtek. A Vatikán jelentése alapján megállapít

Finnországgal szemben is egységes a német és a szovjet politika. Tegnap a moszkvai rádió először említette, hogy a finn kérdésben Németország és Oroszország felfogása teljesen egyezik. A moszkvai rádió a következőket mondotta:

„Moszkva őszinte elismeréssel viseltetik Németországgal szemben azért az értékes segítségért, amelyben a Finnország ellen harcoló orosz hadsereget részesítette. Moszkvában meglegedést keltett az a tény, hogy Németország minden fenntartás nélkül a Szovjet mellé állt és kifejezte azt a nézetét, hogy helyesli Oroszországnak azt az eljárását, a mellyel Finnországot fel akarja szabadítani és szovjet állammá változtatni. Németország ezenkívül helyesli a Szovjetnek Svédországgal és Norvégiával kapcsolatos terveit is.”

A rádióelőadást így fejezték be:
„A mi barátságunk láncolata tiszta arany és örökké ragvogni fog!”

ható, hogy a civilizáció megmentéséért folyik a küzdelem.

Zürich. A „Neue Züricher Zeitung“ jelenti: Németországból érkezett jelentések szerint a német birodalom egész területén újból fellángolt a katolikus vallás üldözése.

Az USA keresztény egyházai a békeért

Newyork. (Rador.) Az Egyesült-Államok keresztény egyházainak szövetsége felhívást intézett Amerika népéhez és ebben kéri a hívők támogatását a hosszú és tartós béke megvalósítására irányuló törekvésekhez. A kiáltvány Myron Tavlornak, az Egyesült-Államok

Hitler közölte Mussolinivel Németország háborús terveit

Párisból jelentik: A Petit Parisien berlini értesülése szerint Ribbentrop és Hess január 16-án a Ducenak címzett emlékiratot terjesztettek Hitler elé.

Ebben a német kormány ismerteti az olasz kormányjal háborús terveit és állásfoglalását a háború nyomán felmerült különböző nemzetközi kérdésekben. Berlin az emlékiratban biztosítja Olaszországot, hogy lojális szövetségese marad. Németország tekintettel lesz az olasz érdekekre és biztosítékkal szolgál arra az esetre, ha a Szovjetnek szándékában állana megsérteni az olasz érdekszférát.

Cserébe a német kormány annak szükségesét hangoztatta, hogy Angliát a németek Hollandia és Dánia irányából meghívhatják és azon reményét fejezte ki, hogy ez a terv nem fog ellenállásra találni Olaszország részéről. Az emlékiratot január 17-én küldték el Rómába.

Az USA semleges marad

Newyork. Johnson helyettes hadügyminiszter Bostonban mondott beszéde újból hangsúlyozta a washingtoni kormányt az a szándékát, hogy az Egyesült-Államok nem avatkoznak bele az Európában folyó háborúba.

Washington. (Rador.) A szokásos heti sajtóértekezleten Roosevelt elnök egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy amerikai állampolgárok beléphetnek idegen állam hadseregébe anél-

Brombergben azt a parancsot adták a lelkészeknek, hogy az istentiszteletek Hitler vezérének és kancellárért imádkozzanak. Ennek a parancsnak teljesítését sokan megtagadták. Ezen tömeges letartóztatásokra került a sor. Brombergben a prelátest is letartóztatták. Posenben a hercegérsek palotáját lefoglalták és a benne lakó összes papokat arra kötelezték, hogy az épületet ürítsék ki.

Himler a lengyel és német nép közötti néprajzi határról

Berlin. Galiciából és Volhyniából Németországba visszatelepített németek közül 130 ezer ember vonatokon, 35 ezer pedig tehergépkocsikon siet vissza német területre. Himler a birodalmi rendőrség főnöke, aki az áttelepítés lebonyolításával van megbízva, a Saar hidján fogadta a németek egyik csoportját és ott többek között a következőket mondotta:

— Ezeken a keleti vidékeken az ott lakó kisebbségek évszázadokon át harcoltak egymás ellen. A német birodalmi kormány most megkísérelte, hogy a németek áttelepítésével teljes nyugalmat biztosítson ezeken a területeken. Minden népcsoportnak letelepedési helyet biztosítunk és így a zsidóknak is szándékunkban áll területeket juttatni, hogy ott békésen éljenek egymás között.

Himler beszéde végén kijelentette, hogy a lengyel és a német nép között szigorúan megvonják a néprajzi határt.

Külföldre szökött egy cseh miniszter és az árelenőrző bizottság elnöke

Belgrád. A Politika című belgrádi lap prágai jelentést közöl, amely szerint Feierabend Vladislav cseh földművelésügyi miniszter és Necas Jaromir az árelenőrző bizottság elnöke január 22-én Szlovákián keresztül Franciaországba szökött. A megszökött földművelésügyi miniszter tárcáját Neurath báró, a protektorátus vezetője Kreizi cseh igazságügyminiszterre ruházta. A cseh protektorátus lapjai eddig semmit sem közöltek a miniszter és az árelenőrző bizottság elnökének szökéséről. Ugy tudják, hogy ez az esemény a cseh és a németek viszonyára súlyos következményekkel lesz. Érdekes, hogy Feierabend miniszter a németek körében teljes bizalomnak és nagy szeretetnek örvendett.

mok rendkívüli követének a Vatikán mellé való kinevezésével is foglalkozik, és megállapítja, hogyha ez a lépés az állandó összeköttetést célozza Rómával, úgy ez ellen tiltakozni kell, mert ez sérti az államvallás szeparációs elvét, amely alapja az amerikai politikának.

kül, hogy amerikai állampolgárságaikat elvesztették, ha nem tesznek hűségkötést annak az államnak, amelyben szolgálatot vállalnak.

Hivatalos belga közlemény a szárazföldi hadsereg egy részének leszereléséről

Brüsszel. Hivatalosan közlik: Minthogy a helyzet megengedi, a nemzetvédelmi miniszterium elhatározta, hogy a szárazföldi hadseregnek egyes segéd-csapatrészeit leszerelik. Ezek a katonák teljes felszerelésükkel térnek haza, s csak fegyvereiket kell beszovaltatniuk, úgy hogy, riadó esetén bármikor a legrövidebb idő alatt bevonulhatnak csapattestekhez.

Svájci minden kényszernek ellentáll!

Bern. Golaz, a svájci államszövetség elnöke a Daily Mail tudósítójának nyilatkozatát adott és hangoztatta, hogy a svájci nép feltétlenül megvédi az ország függetlenségét. — Célzást tett az elnök a gazdasági háború hatásaira és kijelentette, ha valamely állam kényszerítően akarna hatni Svájcra, ez minden erővel ellen fog állani. Svájc erői pedig eléggé tekintélyesek.

A nyugati hadszíntérről jelentik...

Berlin. A német hivatalos jelentés a következő: Nyugaton csak felderítő, és tüzéségi tevékenység folyt. Vadászpilóták a német-francia határ felett ellenőrző repüléseket végeztek. A német haditengerészetnek egvedül január 25-én sikerült több, mint 20.000 tonna ellenséges hajóteret elsüllyesztenie. Egy német tengeralattjáró az Atlanti óceánon, Porto mágasságában elsüllyesztett két gőzöst, amelyeket angol hadihajók kísérték. Megjegyzi a hivatalos jelentés, hogy azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy német csapatok Galícia keleti részében tartózkodnának, alaptalanok.

Berlin. A Német Távirati Iroda a következőket jelenti a német terület felett lefött angol repülőgépről:

Egy német vadászpilóta gép hétezer méter magasságban angol felderítő repülőgépet vett észre. A német vadászgép rögtön megtámadta az angol repülőgépet. A harc 7000 méter magasságban folyt le, olyannyira, hogy a lakosság nem is hallotta a gépfegyverek kattogását. Csak akkor szereztek tudomást a légi harcokról, amikor az angol gép keresztülzuhanva az alacsonyan szálló felhőrétegen, elpusztult.

Páris. (Rador.) A Havas távirati ügynök katonai szakértője az alábbiakban ismerteti a katonai helyzetet: A rendkívül hideg időjárás következtében a szokásos gyalogsági tevékenység csaknem teljesen szünetel. A pénteki nap folyamán általában az ágyúk dörgését lehetett csak hallani. A tüzéségi tevékenység fokozottabb volt az általábannál. Ennek ellenére nem volt különösebben erőteljes. A svájci határtól a Lauter-folyó torkolatáig húzódó frontszakaszon kézi- és gépfegyvertüzelés volt. Ez egyes helyeken több órán keresztül folytatódott. A levegőben gyenge tevékenység volt. Mindössze három fontosabb felderítő-út érdemel említést. Az angol gépek hosszabb felderítést végeztek az Északi-tenger déli részén, míg a franciák a Rajna balpartja mentén végeztek repüléseket. A német gépek viszont francia terület fölött szálltak el.

Washington. (Rador.) A Stefani iroda jelentése szerint 200 amerikai repülőgépet küldtek Angliába egy hajón, amely több hajóval együtt rendszerben megérkezett az előre kijelölt angol kikötőbe.

A délafrikai államszövetség fenntartja a hadiállapotot Németországgal

Capetown. (Rador.) A délafrikai államszövetség parlamentje 81 szavazattal 59 ellenében elvetette azt a javaslatot, amelyet Hertzog tábornok, volt miniszterelnök terjesztett be és amelyben azt indítványozta, hogy Délafrika szüntesse meg a hadiállapotot Németországgal.

Kémeket tartóztattak le Svájcban

Bern. (Rador.) A svájci hatóságok letartóztattak egy volt ezredest és egy idegen alatt valót, akiket az egyik hadviselő fél részére történt kémkedéssel gyanúsítanak. A Bund című lap azt írja, hogy az ezredes már évek óta nem tagja a hadseregnek.

Ez történt a tengereken

MADRID. A spanyol vizek közelében tegnap a Tourneil nevű 4000 tonnás francia gőzöst egy német tengeralattjáró megtorpedózta és elsüllyesztette. A gőzös Senegáliából Bordeauxba igyekezett.

LONDON. (Rador.) Az angol admirális ma közölte, hogy az Exmouth torpedóromboló elsüllyedése alkalmával 15 tiszt és 173 tengerész tűnt el.

BERLIN. A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hajózást az elmúlt héten is súlyos veszteségek érték. A német haditengerészet különböző egységei 10 angol kereskedelmi hajót süllyesztettek el összesen 46.000 tonna tartalommal. Különösen érzékenyen érintette az angol kereskedelmi hajózást a két nagy tankhajó elsüllyedése.

TOKIO. (Rador.) A President Ozon nevű 14.187 tonnás hajó szombat délelőtt a Ta-

negashima sziget közelében sziklába ütközött és elsüllyedt. A hajó segélykérő jeleire több japán hajó a helyszínre sietett és megmentette a hajón tartózkodókat. Az elsüllyedt hajó amerikai tulajdonú.

Vigo. (Rador.) A Castillo Montefort nevű spanyol gőzös 28 francia hajótöröttet szállított partra. A hajótöröttek elmondották, hogy az Atlanti-óceánon péntek reggel 4 órakor német tengeralattjáró megtorpedózta hajójukat. A megmenekültek közül hatot kórházba kellett szállítani. A megtorpedózott gőzös személyzetéből 8 ember eltűnt.

Mire törekszik a francia és az angol munkásság

London. (Rador.) Jouhaux, az általános munkásszövetség elnöke pénteken rádióbeszédet mondott az angol-francia szindikalista vezető bizottság ülésén. A szónok hangsúlyozta azt a szoros együttműködést, ami a francia és angol munkásszövetségek között fennáll. Jouhaux leszögezte, hogy a bizottság figyelemmel kíséri a háború alatt a munkásság helyzetét és szavait így fejezte be:

— Az angol és francia munkásság megvan győződve arról, hogy a szociális előrehaladás képezi a valódi demokrácia alap-

Churchill: Az angol államférfiak büszkék arra, hogy a nép szolgál

London. Churchill lord, az angol tengerészeti miniszter szombaton délután Manchesterben beszédet mondott, amelyet az angol rádió is közvetített. Ez beletartozik abba a beszéd sorozatba, amelyben az angol kormány tagjai hétről-hétre tájékoztatni fogják az angol és a külföldi közvéleményt az eseményekről. Beszédében hangsúlyozta, hogy

Anglia törhetetlen akarattal küzd végig ezt a háborút és bár lehetetlen előre látni, hogy milyen fejleményei lesznek ennek a küzdelemnek, az angol kormány meg van győződve arról, hogy Anglia győzedelmeskedni fog.

Ismertette ezután a tengeri háború legutóbbi eseményeit és megállapította, hogy a német kereskedelmi tengerészet eltűnt a tengerekről. A háború folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges anyagok bevitele Németországba lényegesen csökkent, míg

a német tengeri kivitel teljesen megszűnt, a németek első tengeralattjáró támadásait sikerült kivédeni és a németek a háború kezdetén fennállott tengeralattjáró-állományuk felét elvesztették. Letagadhatatlan, hogy az aknaveszély súlyosbodott és ennek kiküszöbölése még nehézségekbe fog kerülni. Anglia azonban tudományos téren is fölényben van ellenségével szemben.

és már csak ezért is remélhető, hogy ez a veszély is meg fog szűnni. Rámutatott ezután a miniszter a kereskedelmi hajók hadihajókkal való kíséretének célszerűségére és sikerére. Majd közölte, hogy

az ellenség elfogott hajói és a készülő új hajók kiegyenlítik az angol kereskedelmi tengerészet veszteségeit.

Végül beszédét azzal fejezte be, hogy a mai súlyos időkben Angliának áldozatokat is kell vállalnia.

Churchill beszéde további részében beismerte, hogy Angliában még mindig nagyon nagy jelentősége van a munkanélküliségnek, de bizonyosra veszik, hogy rövid időn belül a munkanélkülieknek legátább felét a hadászati szolgálatába lehet állítani. Továbbá arról beszélt, hogy egymillió női munkaerőt állítanak be ugyancsak a hadigyárak szolgálatába.

A parlamenti kérdésről szólva leszögezte, hogy

az angol államiérfiak és politikusok büszkék arra, hogy a nép szolgál. Ez — mondotta

Következik: **WESSELY PAULA** és **Attila Hörbiger**

„Az élet tükre”

A legjobb és egyúttal utolsó Ausztriában készült filmjük.
Rendezte: BOLVARY GEZA.

elvé. Meg akarjuk javítani a munkásszótály életszínvonalát olyan mértékben, mint ahogyan az a jelenlegi körülmények között lehetséges.

Churchill — nem mondható el a velünk szembenálló államról, ahol az államférfiak szolgálja a nép.

— Az angol parlamentnek nemcsak az a kötelessége, hogy a nép véleményét és kritikáját gyakorolja a kormány ténykedései felett, hanem az is, hogy a parlamentarizmus egész rendszerének szükségességét és fontosságát bizonyítsa az utókor számára.

Beszélt továbbá a haditengerészet első lordja, a csehországi, valamint a lengyelországi helyzetről és megállapította, hogy csehországi megbízható jelentések szerint az egvetemi diákság nagy részét koncentrációs táborba szállították. Lengyelországban pedig 15 ezer embert végeztek ki, akik az értelmiségi osztályhoz tartoztak.

— Szeretik hangoztatni Németországban, hogy 90 milliós nemzet, holott a 70 milliós német nép 20 millió más nemzetiségűt tart leigázva. Biztos vagyok Franciaország és Anglia végső győzelmében, mert a két hatajóm gyűszeges ereje erősebb Németországnál.

„A török hadsereg készen áll a harcra”

Ankara. Resid Seydam nemzetvédelmi miniszter egy angol lap munkatársa előtt a következőket jelentette ki:

— Törökország minden elkövet a háború elkezdése érdekében. Bár ezen a téren a megértés legszélsőbb mértékéig vagyunk hajlandók elmenni, mégis úgy látjuk jelenleg a helyzetet, hogy a háború allé kerülhető el. A török hadsereg készen áll arra, hogy harcoljon. A török hadsereg felfegyverzését a szövetséges hatalmak végzik.

URANIA Telefon: 1232.

Kivétiles kettős premierműsor!

I. „A vasöklü”

Két igaz férfi!

Robert Taylor, — Wallace Beery

Harc a rabzolga kereskedő, a lincselés ellen és a szerelemért.

II. „Halló, Janine”

Rökk Marika

Kaprasatos, táncos, zenesé vizjátéka, amelyet a multhei nagy sikerre való tekintettel egy napra visszahoztunk.

11.30 órakor matiné: „Vasöklü” és Popeyek.
Délután 3, 6 és 9.30 órakor.

A magyar—román áruforgalom

Nyilatkozatok a Magyar Nemzeti Bank és a budapesti Magyar-Román kereskedelmi kamara részéről

Sürgős intézkedés szükséges a helyzet megjavítására

Budapestről jelentik: Ma, amikor a dunavölgyi államok problémái állanak a világgazdasági problémák között, különösen fontos lesz a gazdasági viszony alakulása Magyarország és Románia között. A két ország vezető tényezőinek szájából az évek hosszú során át számtalanszor hallottuk azt a kijelentést, hogy Romániának és Magyarországnak nagy szükségük van egymásra. Politikai körökben éppen úgy hangsúlyozták ennek a tételnek az igazságát, mint a gazdasági berkekben, de a látottak ebből csak keveset igazoltak. Külpolitikai vonatkozásban mindaddig nem sok szerencse kísérte azt az igyekezetet, mely a két állam együttműködését szorgalmazta. A gazdasági egymásrautaltság azonban már számokban kifejezhető valóság volt. (Magyarország behozatala Romániából 1933-ban 24,3, 1934-ben 30,2, 1935-ben 53,6, 1936-ban 58,2, 1937-ben 45, 1938-ban 42,3 millió pengő; Románia behozatala Magyarországból 1933-ban 12,8, 1934-ben 19,8, 1935-ben 24,9, 1936-ban 24,5, 1937-ben 25,4, 1938-ban 21 millió pengő). Jóllehet az utolsó egy-két esztendőben különösen a magyarországi behozatalban lényegesebb csökkenés állott elő, ebből még mindig nem lehetett volna aggasztó következtetésekre jutni. A háború kitörése azonban az egész helyzetképet megváltoztatta.

Románia 1938. év szeptemberi magyarországi behozatala 3 millió 888 ezer pengőről, 1939. szeptemberében 1 millió 379 ezer pengőre, az 1938. októberi behozatal 2 millió 329 ezer pengőről 1939. októberében 870 pengőre csökkent. Románia kivitele Magyarország felé 1938. szeptemberben 1 millió 501 ezer pengő volt, 1939. szeptemberben 885 ezer pengő, 1938. októberben 1 millió 415 ezer pengő, 1939. októberben 1 millió 326 ezer pengő. Azóta a két ország egymásközti behozatalában és kivitelében még tekintélyesebb a csökkenés.

A magyarázatot váró kérdés ügyében a budapesti Magyar—Román kereskedelmi kamarához fordultunk felvilágosításért, ahol Mossóczy-Institúris Zsigmond főtitkár a következő nyilatkozattal szolgált:

— A két ország gazdasági kormánya 1934. szeptember 14-ikén fizetési egyezményt kötött, melyből a szerződő felek nagyon sok jót vártak. Régóta tapasztalni lehetett ugyanis azt, hogy a Nemzeti Bankok nehézségek az átutalásoknál, ami akadályozza Románia és Magyarország egymásközti kereskedésének egészséges kifejlődését. A fizetési egyezmény megkötése után remélni lehetett, hogy ez az akadály kiküszöbölődik s a gazdasági forgalom a két ország között lényegesen megéled. A magyar ojtajforrások feltárása tudtuk, hogy egyelőre nem jelenthet konkurrenciát a román olajnak a magyar piacon, miután Magyarországon a motorizálás erős fejlődésben van s legalább annyi kőolajat fog behozni külföldről, mint azejt. Az erdős Felvidék csatlóása eljénre is valószínűleg tartottuk, hogy a románjai fa továbbra is meg fog felelni a magyar piacnak és tudvalevőleg ez a két cikk az, amely a Romániából való magyarországi behozatal gerincét képezi. Nem

kevésbé tetteztük fel, hogy a magyar iparcikkek továbbra is keresik majd a romániai piacon az elhelyeződést. Az elméletet a valóság képe azonban a fizetési egyezmény fennállása ellenére is megcáfolta.

A fát szállító romániai ekszportőröknek hónapokig kellett várni a pénzükre, holott a magyar vásárlók pengőbefizetése időben megtörtént.

A fizetési egyezmény kedvező hatását egyáltalában nem lehetett észlelni.

Következésképp a román faekszportőrök egy nap megszüntették a szállítást Magyarországra felé.

Kaptak más piacot, ahol nem kellett a pénzükre várni. Nem szabad elfelejteni, hogy a romániai fakereskedők jelentékeny része nem olyan gazdag, hogy huzamosabb ideig hiányozni tudjon.

Az iparcikket szállító magyar kereskedők újabbán pedig a tengerentúlról kaptak komoly rendezéseket s ők is nélkülözni tudták a romániai piacot. Ilymódon a kereskedelmi forgalom a két szomszédos ország között katasztrófájuk mértékében lecsökkent.

Zavaró momentumnak kell számítani a pengő romániai rendkívül magas szabadkereskedelmi árfolyamát is.

Bejelentettük a kamarának a Magyar Nemzeti Bank azon újabb rendelkezését, mely megtiltja a magyarországi bankoknak a leibealtást.

Kiderült, hogy a Magyar Nemzeti Bank ezen ténykedéséről a kamara hivatalosan még nem értesült. A kamara fejtevése szerint ez az intézkedés esetleg összefüggésben van a pengő zürichi javulásával.

A szönyegen forgó kérdésekben ezután felkerestük a Nemzeti Bank illetékes tényezőit: dr. Jankovich Marcellt a Magyar Nemzeti Bank román ekszport-import osztagjának a vezetőjét s munkatársát Ferenczi dr.-t, akik a következő felvilágosítással szolgáltak:

— Megállapítható, hogy a két ország közötti gazdasági viszony az utóbbi időben súlyos mértékben leromlott. Magyarországnak árutartozása van Romániával szemben, ami azt jelenti, hogy Románia sokkal kevesebbet vásárolt Magyarországtól, mint fordítva. Amíg ez a helyzet meg nem változik, addig nem remélhető, hogy a viszony normalizálódjék.

Ugyánszik ebben a pillanatban egyik ország sem szorui a másikra s aig hisszük, hogy mesterséges eszközökkel ezen az állapoton változtatni lehessen.

A fenti érdekes nyilatkozatokból nvert konklúzió alapján a helyzet megjavítása érdekében komolyan, sürgősen cselekedni kell. Nyilvánvaló, hogy az említett körülmények súlyos károkat okozhatnak az idegenforgalomnak s akadályozói a két szomszédos dunavölgyi ország közötti gazdasági viszony elmélyülésének.

Kalotai Gábor

Miért is tetszik ez az asszony mindenkinek?

Gyakran merül fel ez a kérdés, amikor olyan asszonyokról van szó, kiket szigorú kritikusok nem is tudnának igazán szépek elfogadni és kik mégis mindenütt a legnagyobb sikert aratják. Többnyire ez a felelet erre a kérdésre, hogy a szóbanforgó hölgy nem is annyira „szép”, a szónak szorosán vett értelmében, mint inkább „jól ápoltt”. A társaság kelően tudja értékelni a jól ápoltt asszonyokat, kik gyakran náluknál sokkal szebb hölgyeket szorítanak háttérbe. A testnek, a bőrnek és az arcnak az ápolása oly kulturfeladat, mely mindig meg kell a jutalmát. A Milkuderm-Milchfettcrème és Milkuderm-Hautsahne két tiszta tejből előállított ideális kozmetika; készítmény, melyen behatolnak a bőr sejtleibe és pórusaiba, azt fefrisztik és simává teszik.

Előadás a távolbalátásról a Kölcsey Életiskolában

Szerdán este a Kölcsey Életiskolában a társadalom széles rétegeit érdeklő fizikai előadást tart a római katolikus főgimnázium tanára, Firneisz György a távolbalátásnak a megvalósulás útján erősen előhaladt tárgyáról. A rádió szenzációjának technikai titkaiból többet, kevesebbet ma már mindenki tud. Egy kicsit közheleves már, hogy a beszédhangok levegőrezgéseket a mikrofon elektromosrezgésekké változtatja, melyeket a rádiógépszerkezete ismét hangrezgésekké változtat a hallgató fül számára. A kutató ember ész a fül számára legyőzte a földi távolságot. Ez a kutató ész nem nyugodott meg, míg rá nem jött arra is, miként győzheti le a földi távolságokat az emberi szem számára is. És megszerkesztette sokak kísérletét után a hang mikrofonja után a fény-mikrofont; a fotocellát, az emberiségnek az elektromos szemét, mellyel a távolbalátás már annyira valószínű, hogy Londonban, Berlinben ezzel rendszer műsorokat adnak már a rádiók. Az utat, melyen az elektromosság tudósai eljutottak az elektromos szemig és ennek tulajdonságait fogja modern tudásu tanárunk a szavak és egy-két kísérlet világosságával megértetni. A fotocella a modern fényképezészet foglalkozókat is különösen érdekli, de értékes ismeretszerzés lesz az Életiskola szerdai előadása mindenki számára, aki lépést tart az emberiséggel a tökéletesedés útján. A kultúrpalota fűtött kiállítás termében Firneisz tanár előadása szerdán este 9 órakor kezdődik. A Kölcsey Egyesületnek ez a tudományterjesztő intézménye ingyenes mindenki számára, aki a magyar szót érti.

Terményellátási gondok Hunyadmegyében

Déváról jelentik, hogy egész Hunyadmegye területén nagy hiány mutatkozik a tengerivel való ellátásban. Hunyadmegyében már eddig is sokkal drágább áron vették a tengerit, mint Erdély többi részein, például mázsáját 200 lejel drágábban, mint a Marosmentén. Mostanáig az Okiráltságból szerezte be Hunyadmegye szükséges tengerimennyiségét, mégpedig Galatiból, de az ottani kereskedők az eddigi magas árat is újra emelték és ennél fogva valóban veszélyeztetve van a megve tengerivel való ellátása. A falusiak készleteiket tartalékolják és nem hozzák a piacra és így a hizlaldák rendkívül súlyos helyzetbe kerültek. Buzában még van némi kínálat, de ez sem fedezi a szükségleteket. A rozs is kifogyóban van, ugyszintén az árpa. Utóbbinak ár-emelkedését a hadsereg állandó vásárlásával magvarázzák.

Marosvásárhelyen és környékén, a tengeriben szintén nincs kínálat, de ezzel szemben szokatlanul nagymennyiségű buza került forgalomba a hetivásárokon. Miután azonban kereslet egyáltalában nem mutatkozott, mázsájá maradt a régi árban. A többi gabonanemlékben egészen lanvha a forgalom.

Kifogásolható építkezés után nem jár honorárium az építésznek

— Érdekes bírósági ítélet egy aradi építkezés ügyében —

Érdekes pereskedési ügyben hagyta helyben a jemesvári tábla az aradi törvényszék elsőfoku ítéletét. Mohit Iszmie aradi lakos a Bolinteanu-uca 13. szám alatt levő telken közel félmillió leles építkezésbe kezdett. A munkálatok elvégzésével Moldovan Ioan építész bízta meg és a ház felépülése után 246.000 lejt kifizetett, de 165.420 lejel adós maradt és kijelentette, hogy csupán akkor fizeti meg, ha az épület úgy készül el, ahogyan ő kívánta és kifogásolható hibákat ejtünthetik. Egyébként a kifogásokat a városi mérnöki hivatal is felülvizsgálta és megállapította, hogy az építésznek igaza van, büntetéssel sújtották az építész különféle előírások be nem tartása miatt és kötelezték, hogy hatvan napon belül végezze el a szükséges javításokat, addig pedig a lakhatási engedélyt sem adták ki. A javításokat nem végezte el

Moldovan Ioan, de perit indított a hátrajékos követelése miatt. A törvényszék Palincas Ioan dr. Mohit ügyvédjének feltegetése után elutasította keresetével az építész azzal a megokolással, hogy mindaddig nincs jogában kérni az összeget, amíg a lakhatási igazolványt a város ki nem adja. Az építész fellegbezt jelentett be és így került az ügy a táblához, mely a törvényszék döntését vette magáévá és elutasította a keresetet.

CORSO Tel.: 2065.

HARRY BAUR „Vörös tenger titka”

Jön! JEANETTE MACDONALD Jön!

legutabb filmje: „Broadway pacslrtála”.

11.30, 3, 5, 7.15 és 9.15-kor.

A dunavölgyi ember

Irta: Hunyadi Sándor

Az az ur, akit dunavölgyi embernek neveznek, élő alak. A pedigréje nagyon bonyolult. Az apja félig szerb, félig horvát volt. Az anyja félig magyar, félig bunyevác, de a harmadik generáción felül akadt benne egy kis szász betét, az unokahuga pedig egy olyan erdélyi román fűrésztulajdonoshoz ment feleségül, akinek az édesanyja székely asszony volt. A dunavölgyi ember Ujvidéken járt realba, de már Budapesten érettségizett. Aztán egy évig Kolozsváron jogászodott, akkor nagybátyja meghalt, sok földet örökölt, elküldték tanulni egy német gazdasági főiskolába. Ulánus-önkéntes volt, félévet töltött Bécsben, a másik félév megoszlott egy bukovinai és egy lengyel garnizon között. Németül édes, bécsies dialektussal beszél, pedig ezt csak tanulta. Az „anyanyelve” magyar, az „apanyelve” rác. Össze is keveri sürűn egymással a szavakat.

Ami jó volt ételben, italban lányban, mulatságban, azon a színes, gazdag területen, amelyet a Monarchia jelentett, mindent saját hazája teremtményének tekintett. Volt rokona Szege-den és volt rokona Úszkiúben. Így aztán, amikor a világháború kitört, nehéz lelki diszharmonijába került. Kombinált hazájának különböző részét, szinte testének és lelkének elemei kerütek harcba egymással Ivott keserűségében, mint a gödény. A fogát csikorgatta, amikor azt olvasta az újságban, hogy pusztulnak el a háború lángjában a szerb faluk, de akkor is fogát csikorgatta, amikor a magyar veszteséglistában olvasta kedves katonapajtásainak nevét.

Aztán véget ért a háború. És abban a jótékony nedvkefingésben, amely megindult, hogy a szétesett részek közötti sebforradásokat gyógyítsa, az én dunavölgyi emberem a legenergikusabb mozgó sejtcecskék közé tartozott. Az utlevele már nem volt magyar, de szívében a magyar fertály megmaradt változatlanul. Talán még nőtt is egy kicsit, a dolog romantikája miatt. Nem politizált. Dolgozott. A munka és érdek finom pókhálószálaival kötött össze a maga számára egész országokat. Mindenhol volt valami vagyona: iparvállalat, gazdaság, bank. Éppen, mert nem volt benne semmiféle gyűlölet és előítélet semmi irányban, a személyes jóléte még a leg-sanyarubb viszonyok között is egyre szaporodott. Tisztelte a sebzett érzékenységet és okosan tekintetbe vette a feltörekvő erők illu étvágyát. Mindenhová olyan ragyogó arccal érkezett, mint aki hazatér. Bécsben hallgatott zenét. Pesten szeretett színházba menni, szerhül vallott szerelmet és Erdélyben mulatott, nem is annyira a küllői bor, mint inkább a sokféle isteni ásványvíz miatt. Rengeget utazott és az állomásokon megvett minden nyelvű újságot. Egyszerűsítőn izgatta a horvát politika, a jugoszláv agrárkérdés, az egri uszoda, vagy a görömbölypataki pótválasztás.

Furcsa ember. Jót beszél az országok háta mögött. Belgrádban minket dicsér, itt nálunk rác atyafiságát. Itt Blédnek csinál propagandát, a bunyevácok közt a Balatonnak Nem érti a háborút sem a kis népek, sem a nagy népek között. Nekj a nagy népek mind egyformán nagyok, a kicsik mind egyformán aranyosak. Sehol nincs utlevélhaja, a hivatalos hatalom mindenhol megérzi áldott természetét, azt hiszem a Siegried-és Maginot-vonal közt is kanna átutazó vízumot, oly föltétlenül megbízható mindenféle szempontból, oly kétségtelenül csudál és elismer minden-fajta emberi erőfeszítést.

Nos, ez a dunavölgyi ember mostanában új tájat kapcsolt mozgékony érdeklődésének területéhez. Egyre többet beszél Olaszországról, sőt egyre többet utazik Olaszországba. Ott is támadt valami eleven érdeke, jószállitás, szérungyár, az ég tudja mi, elég az hozzá, hogy olyan tájékozott kezd lenni Rómában, mint a leglatinabb benszülött.

Tegnap történt, itt Budapesten, egy finom hotel éttermében, hogy a dunavölgyi ur egy marék aprópénzt tett zsebéből az asztalra, mert fizetni akart a szivarosnak. Volt a kis kupacban mindenféle pénz, ami megmarad morzsának külföldi utak után. Pengő, dinár, jel. Ezt az egyveleget már régebb messz-ktam nála, de most észrevettem két ezüst ötlirást is a falomban. Mi ez? A dunavölgyi ember elfoglalt volna boldog ábrándjai számára egy részt Itáliából? Vagy inkább annak szimbóluma ez a két kis ezüst, hogy Itália jelent meg, mint egészen közelj és hatalmas barát, a dunavölgyi ember életében?

KOPROL

A LEGJOBB CSOKOLÁDE-HASHAJTO

A nagy Armadától a nagy ármádiáig

Négyszáz év töretlen története hajlamossá teszi az embereket arra, hogy bizonyos következtetéseket tartsanak az események forgatagában. Volt-e valami oka és ha igen, mi volt az, hogy Nagybritannia négyszáz esztendő alatt csak egyszer veszített háborút és ami ennél nehezebb: egyszer sem veszítette el a békekötést, szárazon szólva: a háború hasznát. Mindenki tudja, hogy földrajzi adottságok és előnyök játszottak itt kivételes szerepet, de csak ezzel magyarázni Anglia állandó, szinte csilapíthatatlan növekedésének és emberi fejlődésének történetét, túlkévs, túlságosan egyszívűvé volna.

Ennél valamivel színesebb mintában bonfakozik ki az a különböző változatokkal mindig ismétlődő forma, ami a modern Nagybritannia hadviselésére jellemző.

Hol kezdődik ez a modern Anglia?

VIII. Henriket Holbejn és Korda Sándor már eléggé népszerűsítették — felülhetnénk erre. Mert vele, pontosabban az ő nevének és uralmának jelgyével kezdődik a modern Anglia. Korának és az utókornak ítélete kissé ingadozó volt róla. Lúther,

aki haragudott az angol királyra egy ellenreformációs kirohanása miatt — ez még a Bojejn Anna bonyodalmak előtt volt — ezt mondta: Ha Istennek bojondra van szüksége, akkor egy királytól csinál teológiai író; Ranke, a történettudós, aki már nem haragudott, VIII. Henriket a gyakorlatias intelligencia példaképének nevezi. Mindenesetre ez a gyakorlatiasság gondoskodott arról, hogy Anglia erejét, a termelés és kereskedés gazdaságával és a legfőbb fegyverrel: a flotta megteremtésével növelje. Mégis, amit a gyakorlatias észjárás teremtett, eltörpül a két világörténelmi jelenség mellett, amivel nem a király józan számítása, de kiméltelen szenvedélye ajándékozta meg Angliát: az államgyházzá emelt protestantizmus az egyik, a leánya: Erzsébet a nagy királynő a másik.

A „győzhetetlen Armadával” való leszámolást, ami Erzsébet uralmának „parádés” eseménye volt és az európai történelem alakulását mindmáig eldöntötte, tulajdonképpen már megmutatja azt a formát, amit az ismétlődések később törvényszerűvé, vagy, ha úgy jetszik, végzetesen elrendeltévé tettek.

Az üzlet és az eszme

II. Fülöp spanyol király, Erzsébet hatalmas eljénjátékosának képében, a korai középkor óta, először lépett fej az egész európai kontinensre törő uralmi akarat, amit az akkori formában az univerzális monarchia álmának lehet nevezni: egy hit, egy császár, egy birodalom jelszóval. II. Fülöp a francia katolikus párt segítségével éppenugy el akarta ütni a hugenotta navarrai Henriket, a törvényes örökösét. Franciaország trónjától, mint ahogy előbb angliai Erzsébet kérője volt, hogy azután nyílt ellenségként, a királynő prezumpatív utódána is érezze magát. Ennek a nagyravágyásnak nem is állott más utjában, mint Anglia, a sziget.

Mit védett hát Anglia? Azt, amit azóta számtalanszor. Az üzletet és az eszmet.

Több féleről volt szó: a protestantizmusról, az egyéni lélek, bizonyos fokig, az egyéni élet szabadságáról, arról, hogy a Földközi-tenger partjaihoz, vagyis a kontinens közepéhez tartozó országoké legyen-e a vezetés, vagy a Peremállamoké az Atlanti-óceán végtelen partjain és — last but not least — a központilag védett és támogatott kalózkodás, vagy, ami akkor majdnem egyre ment, tengeri kereskedés szabad kifejlődéséről.

A végső küzdelem lezárulása előtt néhány évig tart a stratégiai „helyezkedés”. A spanyol király történelmi örökösödési jog hangoztatásával elfoglalja és protektorátusa alá helyezi Portugáliát és ezzel közvetlenül kijut az Atlanti-tengerre; az angol királyné pénzzel és fegyverrel segíti viszont a spanyol uralom ellen, önállóságáért, küzdő, protestáns Hollandiát. De angliai Erzsébet mégis az utolsó percig alkudozik és sokáig hajlandó fejtáldozni a béke díjait a kisebb és gyenge szövetségest. Ez az asszony, akinek nevéhez nemzetének egyik legkülönb korszaka fűződik, tipikus és mestéri megtestesítője annak a habozó, a döntés órájától ösztönösen huzódó, a mélyben szívós és a felszínen a pillanatot iniciatívájának engedő politikai magatartásának, ami országára később jellemzővé vált.

A győzhetően armada története közismert. A világnak — az akkori arányokhoz mérten — legnagyobb hadivállalkozása volt. Pontosán öt-estendő fegyverkezés előzte meg a spanyol birodalomban egy korlátozás nélküli autokratia akaratát és közigazgatási irányítása mellett. Milyen eszközök győzték le mégis az Armadát?

Az európai népek történetében nem akad egyetlen olyan, a tömegeket is feirázó mozgalom, vagy forradalom, ami ne jelentette volna ugyanakkor azt is, hogy a hadviselés módjai és formái szintén megújultak és megváltoztak. A fordulatot jelentő mozgalmak így szinte öntudatlanul, a fordulat erejével és önmagukból teremtették meg azokat az eszközöket, amelyekkel eredményeik továbbvitelét és fennmaradását biztosították. A

FORUM filmszínház. — Telefon: 2010.

A színon legiztebb magyartárgyú és zenéjű filmreke

„PACSIRTA”

LEHÁR FERENC világhírű operettje filmen

Eggerth Márta

Hans Söhner, Lucie Englisch, Halmai Tibor és Rudolf Carl-al.

Új Román és FOX-hiradók a legújabb háborús cseményekkel. E óadások: 5, 7.15 és 9.30-kor.

Main: 11.30 és 3-kor ocsó hely. rakkal:

A három testőr Don Amadeo, Blinnie Barnes és a 3 RITZ BROTHERS-al.

Református tea-est január 28-án, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel az Iparos Otthonban.

nagy armada esze a szellemi mozgékonyág diadalmát mutatta, az egyéni vállalkozás és az önálló bátorság fölényét a hagyományokban megrögzött irányítással szemben. Gályarabok evezői helyett az angol hajósok a vitorlákra bízták magukat: nem voltak így többé függetlenek a szél erejétől, de hamar megtanulták, hogy a maguk hasznára hajtsák. Ők lettek ezzel a hadviselés egyik leg-

nagyobb előnye — a gyorsaság, az ellenfél nyugtalanítása, meglepetése. Az új fegyverek felhasználási lehetőségét is sokkal teljesebben átlátta az angol tengeri hadviselés, úgy, hogy tüzereje és műzserégi felszerelése jobb volt, mint a szárazföldi harc és a lovassági kézitusa eszmevilágában megragadt spanyol aramadé.

A nagy stratégia első kísérletei

Itt boncolozott ki első kísérletek formájában az az indirekt, közvetett stratégia is, amit a legnagyobb angol katonai író, Liddel Hart, Britannia nagy stratégiájának nevez. Ez a hadviselési mód nem a szemtől-szembe adott vágás súlyos vereségével akarja az ellenfelet legyűrni, hanem sokkal inkább az erek szoros elkötésével próbálkozik, aminek békítő hatása nem kevesebb. Ennek az indirekt stratégiának volt példája Francis Drake rajtaütése Cadixban és Genuában, egy évvel a nagy Armada elindulása előtt. Gályák, de főleg magtárak elégetésével súlyos kárt okozott a spanyol erőnek. Drake ezt a kísérletet a döntő harc kitörését megelőzően megegyeszer meg akarta ismételni, de Erzsébet királyné ekkor már a nagy Armada elindulásának éve volt, 1588 — nem merté vállalni, hogy az egész tengeri erő ne Anglia partjai előtt központosuljon. A közvetett stratégia kifejlődése így Cromwell idejére maradt. Anglia számára mindegy volt. A tenger fölötti uralma így is biztosítottak látszott.

A népeknek is vannak párhuzamos életrajzai. Sokat lehetne gondolkodni erről, ha össze akarnánk hasonlítani a történelmi alakulásnak egy fázisát, amikor a sors a vallási szenvedélynek ugyanabba a kohójába vetejtte a németet és az angolt, hogy abból mind a két nemzet egészen másképp formálva kerüljön elő. A harmincéves háborúról van szó, a jó német hazafiak legmélyebb keserűségének forrásáról, erről a vallási okon fellobbant és ezer más haralmi ürüggyel vívott károsról, ami a német nemzet fejlődését nem harminc, de kétszáz évvel hátráltatta és máig kamatozó előnyt biztosított a többi európai hatalomnak. Ebben a harmincéves háboruban Anglia, hol a protestánsok, hol a spanyolok felé hajolva, csak szörványosan, ötletszerűen és tizednyi súlyal vett részt, mert pontosan ugyanekkor volt elfoglalva a maga belső, egy emberöltőn keresztül tartó forradalmával. A protestantizmusból lángragyult, emészto küzdelem Európa közepén egy darabokra szaggaott, ennéptelenedett és kifosztott német nemzetet hagyott, egy népet, amely ugyan fenn tudta tartani harmincévi esztelen vagdalkozás után vallási forradalmának eredményeit, de lckéseit arról, hogy ezzel az egyidejűleg társadalmi és szociális forradalmat is átélje.

A vallási szenvedélyből kipattant küzdelem egészen más eredményeket hozott létre a szigetországban. Ami Európára szívében kihalásra és ennéptelenedésre vezetett, az Angliában kivándorlássá és gyarmat alapítássá változott. Az egyén lelkiismereti szabadságát korlátlanul követelő, a „nem egyezők“ (non conformists), ekkor keltek át a Mayfloweren és más hajókon, hogy a maguk számára új világrészeket keressenek és találjanak. A vallási vita, vagy a kényszer hajszolása az angol népnek akaratlanul is birodalmi expanzióhoz vezetett. A szellemi küzdelem minden sikon egyszerre folyt: vallási, alkotmányos és társadalmi szinten egyidejűleg, úgy, hogy az angol nép a maga forradalmát nem az időben szétszórva és széttagolva élte át. A harmadik szerencsés momentum pedig az volt, hogy a küzdelem vége nem hogy darabokra szaggaotta volna a szigetországot, de jobban egyesítette, mint bármelykor annak előtte. Cromwell véreje és vassal, de alaposabban hódította meg Skótszágot és Írországot, mint valaha a királyok és Nagybritannia, mint politikai egység tulajdonképpen a forradalmi, independents

vezér vívmánya volt. Így végződött a maga harmincéves háboruja az angol nép számára. Sok minden, ami évtizedekkel és évszázadokkal később történt a kontinensen, nem egyéb, mint a természetes fejlődés, vagy törekvés, ennek a példának változott körülmények között való megismétlésére.

Ezüst blokád!

Cromwell diadala reőpontján olyan magátólértődően tanították a protestantizmus fejének, hogy kevés angol számára látszhatott csábítóbbnak a kontinens, a szárazföldi győzelmek keresése. De a lord-protektor ezen a ponton a hagyományokhoz hű maradt a forradalomban és nem tért el attól, ami VIII. Henrik és leánya, Erzsébet királyné elkezdtek. Az eszme és az üzlet. Ebben az értelemben Cromwell a spanyoloktól az inkvizíció eltörölését és — a szabad kereskedés: követte Nyugat-India felé. Anglia második és befeljező mérközése Spanyolországgal, mint világhatalommal, már teljesen a brit stratégia jegyében folyt. A szárazföldi küzdelem nehezét a kontinentális szövetséges, egyébként a háboru elkezdője: Franciaország hordozta vállain, Anglia igen kicsiny szárazföldi sereget küldött csak át a csatornán és azt sem Spanyolország elleni egyenes felvonulásra, hanem ismét közvetett útesre — Flandriába. Az eredmény Dünkirchen elfoglalása volt, a csatorna mindkét partjának angol ellenőrzés alá jutása és kárpótlás a száz évvel előbb elvesztett Calaisért. Ez azonban másodrendű esemény maradt. A lényeg Blake admirális „ezüst blokádja“ volt. A brit hadviselés nem állott másból, mint hogy az angol flotta két évig cirkált a spanyol

A hollandusok megmutatják, hogy ők is uralkodnak a hullámokon

Egyáltalában nem eszmei, hanem tisztán üzleti indokai voltak annak a három rövididejű mérkőzésnek, amelyet a XVII. század második felében Nagybritannia Hollandiával folytatott. Ennek ellenére éppen ezek a mérkőzések bizonyították elég kemény feladatoknak a brit erő számára, részben éppen azért, mert a hollandusok rokon szellemi mozgalmaknak és magatartásnak köszönhetőek önállóságukra és ugyancsak a közvetett stratégia alkalmazásának Európán kívüli terjeszkedésükre. A három holland-angol tengeri háboru mérlege egyáltalában nem mutatott erős kilengéseket Anglia javára, sőt a holland flotta volt az egyetlen a világon, amelynek sikerült Londonig felhajóznia és elégetnie a cháthami dokkoka. Csakis a kedvezőbb földrajzi helyzet és azzal teljesen egyenlő értékben a nagyobb gazdasági kltartás vette Anglia számára lehetővé, hogy ezt a három mérkőzést is „polgári haszonnal“ zárja le. Az egyik Newyork területének megszerzése volt a hollandusoktól — tehát a gyakorlatnak teljesen megfelelően, ismét az európai földrészen kívüli gyarmatodás —, a másik, hogy a hollandusok elismerték az angol flotta felsőbbségét és ezzel a világhatalmi rangsorban, az európai nemzetek közötti elsőbbséget. Viszont Hollandia gyarmatbirodalma megmaradt. A holland-angol tengeri mérkőzések történetéhez tartozik a híres Act of navigation, amely teljesen az angol hajózás számára akarja biztosítani Nagybritannia és a gyarmatok között folytatott tengeri kereskedés minden hasz-

Szerencse, hogy utunkba került a GASTRO-D. gyógyszer.....

írja nekünk özv. Vöchmüller Hermína volt osztrák kir. tanácsos neje, aki jelenleg Sebes-Alban, Ser. Mihai Viteazul 23. szám alatti tanózkodik és aki boldog, hogy egészségesen visszautazhat hazájába.

2 éven keresztül próbálkozott, hogy bélbajaitól megszabaduljon, de csak miután egy üveg GASTRO-D-t elhasznált, múltak el fájdalmai.

Szeretné, ha minden szenvedő megtudná, hogy kár szenvedni, ha létezik egy ilyen orvosság, mint amilyen a GASTRO-D.

Egyformán jó gyomor-, máj-, vese-, epemegbetegedéseknél, valamint ezen betegségekből eredő idegzavaroknál.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 150 lej utánvét mellett. CSASZAR E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Orvosok is ajánlják.

partok előtt az Atlanti-óceánon, hogy elfogja az Amerikából ezüstöt szállító spanyol hajókat. Blake expedíciója igen sikeres volt. Előbb nyolc ezüsthajóból ötöt elfogott, majd 1657 áprilisában Santa Cruz kikötőjében tizenhat spanyol hajót süllyesztett el ezüsttel megrakotlan. Blake flottája egyetlen egységet sem vesztett.

Ez volt a spanyol világhuralom vége. Pedig véres csata nem esett. De régebbi háborusoktól kimerülten, a spanyol Habsburg-uralom anyagi ereje volt hosszú időre megnyomorítva; zsoldosait nem tudta többé fizetni, Portugáliát ismét elvesztette és kontinentális hegemóniájának végleg bealkonyult. Angliát az európai terjeszkedés nem érdekelte. Blake admirális hadviselésének kelős értelme volt: az ellenfél anyagi erejének elszorítása és megakadályozása annak, hogy a tengeren katonai segítséget nyújthasson gyarmatainak. Így került Jamaica-szigete a nyugat-indiai tengeren a spanyolok kezébe angol uralom alá, ahol az utolsó három évszázadon keresztül megmaradt.

nát és az eljenséges dugáru felkutatását.

A hollandusokkal barátságos kompromisszumban végződő tengeri küzdelem közben csak epizódot volt. Annaira, hogy Hollandia vezetője: Orániai Vijmos került, egy tisztára külpolitikai irányu, 2-ik, angol forradalom jóvoltából az angol trónra britek és hollandok egyesültek új, fenyegető veszedelem ellen. Mert II. Fülöp és veje hollandusok közös koalícióban az Európa fölötti uralom gondolatát felámadt. Csakhogy ez az új II. Fülöp nem a komor Escorialban lakott, hanem Versaillesben, az inkvizíció pápjai helyett az udvari költőket szerette és természetesen XIV. Lajosnak hívták.

Ahogy egy szellemes angol író mondotta, száz évvel II. Fülöp bukása után a függöny ismét felemelkedett, hogy lejátszódjék a harmadik, az utolsó és a leghosszabb felvonása annak a drámanak, amelynek színrehozatajéért — Kolumbusz Kristóf a felelős. (**)

Fokozzák a behozatalt

a romániai ipar nyersanyagellátása érdekében

A romániai iparnak nyersanyagellátása jelenleg a nemzetgazdasági minisztérium legégetőbb napirendi kérdése. Bucuresti-i jelentés szerint az első behozatall évnegyed nyersanyag-keretére vonatkozó kéréseket ellintézték és összesen 342 millió lei értékben adtak ki behozatall engedélyeket. Ezen kívül a nemzetgazdasági minisztérium nagy súlyt helyez a behozatall lehetőségek kihasználására. A kormány a nyersanyagellátással kapcsolatosan részletes tervet készít a belső termelés megszervezésére, hogy a nemzetközli helyzetből járó nehézségekből származó zökkenőket kiküszöbölhesse. Tervbevétték a kőolajforrások behatóbb hasznosítását, külön tekintettel a már kiaknázottnak nyilvánított, vagy rentabilitásukat veszített forrásokra. Minden törekvés arra irányul, hogy a belső termelés fokozzák. Vonatkozik ez a bórparall kapcsolatos termelési ágakra, a gyapottermés növelésére, valamint hogy a gyapjútermelést növeljék és minőségben is javítsák.

A LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR 1940.

Kezdődik: MARCHIUS 3-ikán

Felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG (Németország), vagy a tiszteletbeli képviselő: E. v. Angerbauer, Timisoara I.,

60% utazási kedvezmény a német birodalmi vasutakon!

Str. Gen. Praporgescu 2. — Tel.: 25-36.

Elutazott az aradi küldöttség az Országos Magyar Iparos Egylet alakuló közgyűlésére

Az Országos Magyar Iparos Egylet vasárnap Kolozsváron megtartandó közgyűlése iránt országsszerte általános nagy érdeklődés nyilvánul meg. Valamennyi város magyar iparostársadalmi elküldötte már megbízottait, hogy a nagyfontosságú alakuló közgyűlésen képviseljük érdekelteket és segédkezet nyújtsanak a hézagpótló Országos Magyar Iparos Egylet alapjainak lerakásához.

Arad iparostársadalmi is méltóképpen képviselteti magát a közgyűlésen és a kiküldötteket Reinhart Gyula vezeti, a küldöttség tagjai: Zombori Gyula, Matuz András, Sz. Jakab Géza, az Aradi Közlöny felelősszerkesztője és Némedi Gábor. Az aradi delegáció már el is utazott Kolozsvárra, hogy szombat délután, az előzetes megbeszélésen résztvehessen. Megjelentek az aradi kiküldöttek továbbá a szombaton este megtartott szükkörű előkészítő tárgyaláson is és vasárnap az alakuló közgyűlésen is résztvesz valamennyi Aradról kiküldött iparos-képviselő.

Temesvár városának küldöttségét Péter János parlamenti-képviselő vezeti rajta kívül Kovács István, az Iparos Munkaadók szindikátusának elnöke, Hermann György mérleggyáros, Szánthó László iparművész és számos más iparos tagja van a bizottságnak.

Nagyváradot dr. Soós István országgyűlési képviselő és Árvay Árpád főtitkár, valamint harminctagu küldöttség képviseli.

Nem Biharpuspökiig, csak Váradig közlekedik a Rapid

A CFR vezérigazgatósága keddtől, január 23-tól a Bucuresti-Nagyvárad közötti Rapid vonaton megszüntette a közvetlen budapesti kocsit. A Rapid, amely eddig Biharpuspökiig közlekedett, most már csak Nagyváradig közlekedik. Egylejűleg megszüntették a hálékoskocsi is ezen a Rapid vonaton. Beszüntették a Nagyvárad és Biharpuspöki között közlekedő 4045. és 4020. számú személyvonatokat is.

A lényképes személyazonossági igazolványok ügye

A három évnél frissebb, régi-típusú igazolványokat láttamoztatni kell a rendőrségen

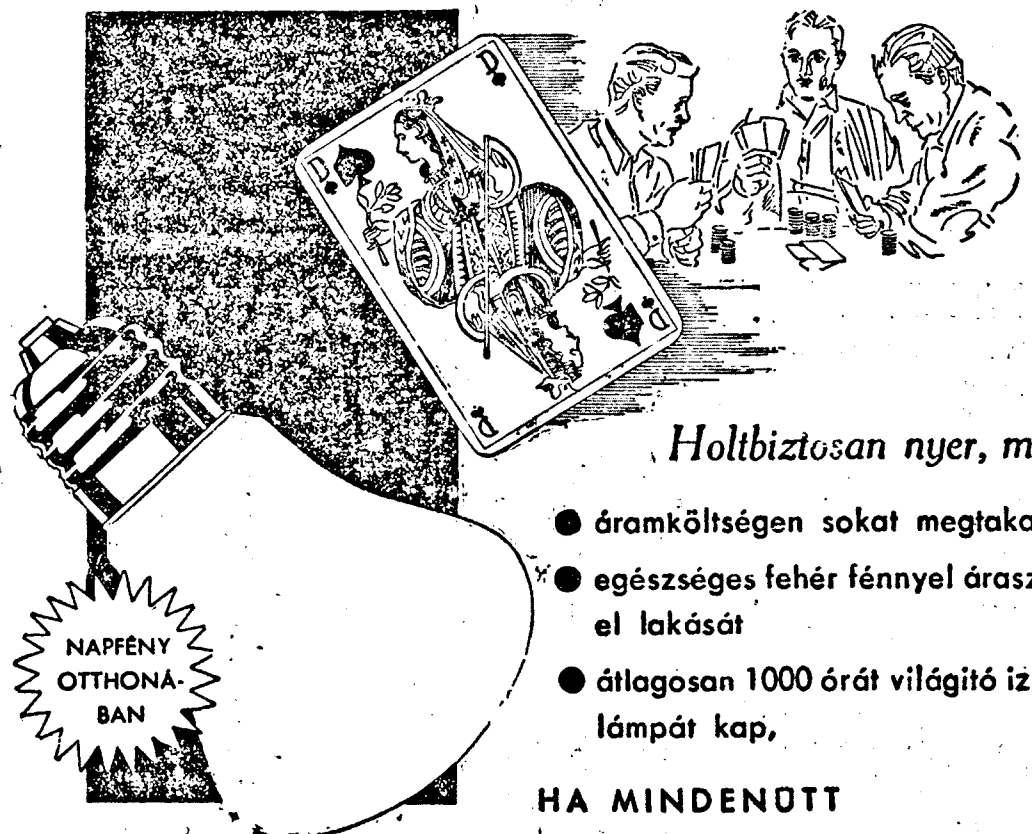
Az aradi rendőrség népesedésiügyi hivatalja közli, hogy minden Aradon lakó és 15. életévét betöltött személynek fényképes személyazonossági igazolvánnyal kell rendelkeznie, amelyet a népesedésiügyi hivatal ingatlankönyv-irodája állít ki. A vonatkozó törvény utasításai alapján a személyazonossági igazolványok csupán három évig érvényesek, de így is csak akkor, ha azokat a népesedésiügyi hivatal évente láttamoztatja. A közönség tájékoztatására közli a népesedésiügyi hivatal, hogy a régi fénykép nélküli személyazonossági igazolványok, amelyeket 1937-ben, vagy még régebben állítottak ki, lejártak, tehát azokat ki kell cserélni új, fényképes igazolványra.

Az 1938-ban és 1939. májusáig kiállított igazolványokat láttamoztatás végett be kell mutatni a népesedésiügyi hivatalban, mert ellenkező esetben érvényüket veszítik. Ezeknek az igazolványoknak láttamoztatása január 29-én kezdődik és február 29-ig tart. A láttamoztatást a rendőrség 35. számú szobájában végzik. A láttamoztatás egyidejűleg minden egyes személy helyzetét felülvizsgálják az ingatlankönyvben. A háztulajdonosok tehát saját érdekükben teszik, ha ismételtén átvizsgálják az ingatlanukban lakó személyek adatait és meggyőződnek arról is, hogy lakóik rendelkeznek-e érvényes személyazonossági igazolvánnyal, illetve láttamoztatták-e személyazonossági iratukat azok, akiknek igazolványát 1939. május előtt váltották ki. Az ingatlankönyv adatait ugyanis a személyazonossági igazolvány adatai alapján állították ki, amivel minden 15-ik életévét betöltött lakónak rendelkeznie kell.

Az új személyazonossági igazolványhoz

szükséges fényképet az előtt nagyságban gyorsan és olcsón készült

FOTO-SPORT Eminescu-ucca 2. szám

Holtbiztosan nyer, mert

- áramköltségen sokat megtakarít,
- egészséges fehér fényel árasztja el lakását
- átlagosan 1000 órát világító izzólámpát kap,

HA MINDENOTT

TUNGSRAM

KRYPTON

IZZÓLÁMPÁT HASZNÁL

Kapható:

Szabó Albert cégnél,
Arad, Bul. Reg. Maria 20.

Január 31-én lejár az állampolgári pótlósszeírás határideje

Jóváhagyták nyolcvanhat aradmegyei község állampolgári pótlósszeírását

Aradváros vezetősége az érdekeltek tudomására hozza, hogy az állampolgársági pótlósszeírásba való jelentkezés végső határideje január 31. Mivel ezt a határidőt előreláthatólag nem hosszabbítják meg, nyomatékosan felhívják az érdekeltek figyelmét, hogy január 31-én, szerda délutánig irataikat feltétlenül adják be a város iktatóhivatalán keresztül. Azok, akiknek a törvény által megkövetelt iratai még nincsenek rendben, legalább kérvényüket iktattassák be és a szükséges iratokat 4-5 napon belül beadhatják még, mert ennyi időt vesz igénybe, amíg a jelentkezésköri készítenő kimutatás összeállítását elvégzik, amelyet azután a minisztériumhoz küldenek. A város közigazgatási ügyosztálya azonban figyelmezteti az érdekelteket, hogy saját érdekükben teszik, ha a lehetőség szerint január 31-ig beadják valamennyi okmányukat. Ugyancsak felhívja a város közigazgatási ügyosztálya az érdekeltek figyelmét arra is, hogy hétfőn csak délután van hivatal, tehát az iratok csak hétfő délutántól nyújthatók be, míg szerda délután, a hivatalos munkaidő tartama alatt rendszeresen iktatják a beérkezett kérvényeket.

Mint ismeretes, 86 aradmegyei község beadta a minisztériumba azon egyének névsorát, akiket a község közigazgatása jogosultságnak talált az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos bejegyzésre. A bejegyzett névsorát most közli a Monitorul Oficial az a megjegyzéssel, hogy a bennük foglalt egyének elnyerték az állampolgárságot. A névsorból közülünk néhány nevet szülőhellyel és születési évszámmal.

Almásreges: Achim Mária Almásreges 1893. Krikhnyavek László Almásreges 1914, özv. Krikhnyavek Andrásné Almásreges 1891. Háromalmás: Farkas János Háromalmás 1908, Farkas István Háromalmás 1900. Apáti: Botos Mária Apáti 1887, Barna Mária 1891.

Mang Mária Apáti 1922, Mang Péter Apáti 1895, Kellner Vilmos Apáti, Ujarad: Zihani Etel Ujarad 1886, Ráky Ferenc Ujarad 1883, Harnisch Anna Schöndorf 1899, Czibesz Antal Arad 1903, Zihani Ilona Ujarad 1881, Weininger Ferenc Ujarad 1890, Binder József Szentgyörgy 1884, Hartmann Mihály 1910, Szabó János Kispereg 1892, Silbereis Adám Elek (Magyarország) 1883, Galián Gyula Komádi (Magyarország) 1903, Barza: Fejer Zakariás Barza 1910, Marosborsa: Gere Anna Marosborsa 1924, Despa Irma Marosborsa 1913, Despa György Marosborsa 1882, Despa József Marosborsa 1905, Jákob Márton Kisszentmiklós 1906, Alsóbarakony: Drágics Éva Alsóbarakony 1909, Boczfalva: Darok József Borosjenő 1878, Darok Vazul Paulian 1904, Darok György Paulian 1913, Darok Erzsébet Paulian 1909, Hadubás Imre Boczfalva 1912, Körösbökény, Bige Margit Bors 1879, Bercea Éva Körösbökény 1871, Csernak Ferenc Csehszlovákia 1883, Csernak Antal Körösbökény 1912, Csernak Péter Körösbökény 1910, Kovács Julia Menyháza 1871, Fakelman Mária Körösbökény 1909, Fakelman Mária Körösbökény 1888, Fakelman Teréz Körösbökény 1911, Hach Zeno Körösbökény 1915, Harbai György Körösbökény 1914, Hizó György Csermő 1891, Herbey János Magyarország 1912, Ivanovits Mária Körösbökény, Kolozsvár Aranka Körösbökény, Kolozsvár Teréz Körösbökény, Keresztessy Rozália Menyháza, Kraicsovits János Körösbökény, Kraicsovits Ilona Körösbökény, Kraicsovits Tibor Körösbökény, Lengyel János Borosseb, Lengyel Erzsébet Körösbökény 1906, Paop Anna Körösbökény 1922, Paop László Körösbökény 1914, Nagy Veronika Székudvar 1883, Nagy István Székudvar 1905, Nagy Katica Körösbökény 1909, Nagy Lajos Körösbökény 1912, Vadvódy Fülöp Rozália Nváradszere, reda Marosmegye 1881, Tóth János Magyarország 1886, Ziger Béla Gyzlár 1901, Kávna: Juhász Imre Kerülő 1903, Kerülő: Pálkás Péter Kerülő 1903, Körösbökény: Barna Kató Oári 1901, Barna György Zaránd 1903, Barna Pál Zaránd 1893, Komlós: Adám Antal Komlós 1893, Bartheleme Antal Komlós 1914, Binder Ferdinánd Komlós 1902, Bleizifer Károly Pankota 1886.

(Folytatjuk)

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lej || Negyedévre 210 lej
Félévre . . . . 420 " || Egy hónapra 70 "

Ma: az aradi katolikus Leányklub táncos teadélutánja

Vasárnap délután öt órakor tartja meg az aradi katolikus Leányklub táncos teadélutánját, ahol a megjelenő közönséget hosszú hetek zonos előkészületeinek eredményei: gondos rendezés, pompásan felszített termek fogadják. Az előkészületekről az egyesület tagjai gondoskodtak, a vezetőség Irányítása mellett. Sokat munkálkodott a siker érdekében Szilárd Irén elnök. Bálint Mancsi alelnök, Rosner Boriska klub-vezető és Alföldy Ila, aki a női divat fejlődését bemutató előképzőszort megrendezését vállalta magára, ugyancsak a teadélutánon az egyes előképeket konferálja be. A falatozóban Nagy Károlyné és Luczay Miklósné vezetésével Czifra Bözsi és Gizi és az Oppenheimer-nővérek, a cukrász-sátorban pedig Grogloff Annus vezetésével Czifra Margit és Iona, Konsiczky-nővérek és Pártos Pipi segítőknek. A tombola: Szilárd Irén és Pánek Irén vezetik, míg a tombolajegyek árúsítását a Leányklub alábbi tagjai vállalták magukra: Pika Kató, Oppenheimer Celi, Bükki Hédi, Ióth Csibi, Schwiegl Zsuzsi, Oravetz Dusl, Csernik Annus, Zubor Babi, Nagy Marika, Amtmann Ica, Nagy Bözsi, Vincze Ottó, Ermesz Muci és még számosan. Az előképzőszort szervezői a következők: Éva: Jávorszky Mária, egyiptomi nő; Oppenheimer Celi, görög leány; Konsiczky Méri, lovagkori nő; Pika Kató, középkori porleány; Pápay Kató, rokokó-korabeli leány; Oravetz Dusl, empíre-stílus; Czifra Bözsi, erdélyi ragyasszony; Nagy Bözsi, biedermeier-korabeli leány; Pártos Pipi, nagyanyaink korabeli nő; Konsiczky Ica, modern, sportoló leány; Pika Kató, modern leány délutáni öltözetben; Oppenheimer Celi és modern leány bál ruhában. Vincze Ottó, a divatbemutató zenei aláfestését Rákóczi Sándor szolgáltatja zongorán. A műsor, a falatozó, a zene és a tánc, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a Leányklub ezévi teája méltó legyen a tavalyi rendkívüli sikerhez és hogy a közönség olyan kellemesen érezze magát ezen a teadélutánon, amilyen szeretettel várja az egyesület a táncos mulatságon mezei vendégeket a központi termében, ma délután öt órakor.

— IDŐJÓSLAT. Gyenge szél, a hőmérséklet átlagosul. Erdélyben és az ország keleti részében havazás lehetséges.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10.07, London 17.77 és fél, Newyork 446, Brüsszel 75.40, Milánó 22.51, Amszterdam 236.80, Berlin 178.70, Szófia 530, Belgrád 10, Bucuressti 330.

— ERTEKEZLET A NUF KISEBBSÉGI TAGOZATAI KÉPVISELŐINEK BEVONÁSÁVAL. Bucuresstiből jelentik: A Nemzeti Üllászületés Frontja kisebbségi fagozatainak képviselői Ciurescu miniszter elnökletével ülést tartottak.

— A királyi helytartóság vállalta át azon jegyzők fizetését, akiknek javadalmazására nincs fedezet a belügyminiszter költségvetésében. Temesvárról jelentik: Temesvártomány területén huszonnégy olyan községi jegyző van, akinek fizetésére a belügyminiszterium költségvetésében nincs fedezet. Ezeket a jegyzőket az illető községek fizetik, ami nagy megterhelést jelent számukra. A királyi helytartóság elhatározta, hogy ezeket a jegyzőket április 1-től kezdve a helytartóság fizeti és pedig az öt vármegye községeinek hozzájárulásából. Minden megye községei annyi jegyző fizetését adják össze, ahány ilyen községi jegyzőük van. Aradmegye területén nyolc jegyző van, aki nem a belügyminiszterium terhére kapja fizetését.

— Ruzicska svájci tudós már megkapta a Nobel-díjat. Zürichből jelentik: Hosszu évek óta először most maradt el Stockholmban a Nobel-díjak kiosztásának ünnepélye. Senki nem vállalja a tudósok közül, hogy a stockholmi ünnepségen megjelenjen, amikor Svédország annyira közel fekszik a hadművelőtekhez. A kért díjat az egyik svájci tudós, Ruzicska kapta, akinek a zürichi svéd követ nyújtotta azt át minden ünnepélyesség mellőzésével.

— Szünetel a hajóközlekedés a nagy biztosítási díjak miatt. A holland-amerikai társaság leállította a tengeri közlekedését a magas biztosítási díjak miatt. Hollandiában ugyanis a tengeri közlekedés veszedelem miatt már oly magasra szöktek a biztosítási díjak, hogy a magán hajótársaságok inkább leállítják egyes hajóknak forgalmát.

— VILMOS VOLT NÉMET CSASZAR 81 ÉVES. Amszterdam. (Rador). Vilmos excsászár 81-ik születésnapját a jagszűkebb körben ünnepele-ték meg a doorn kastélyban. Vilma királynő jókivánságait egy adjutáns tolmácsolta II. Vilmos-nak.

— PERTILE A VILÁGHIRŰ OLASZ TENORISTA TEGNAP ATUTAZOTT ARADON. Az olasz kolónia tagjai tegnap meleg ünnepségekben részesítették az állomáson Aurelio Pertilet, a világhírű olasz tenoristát, aki feleségével együtt hangversenykörúton van és jegujobb óriási sikerrel mutatkozott be a budapesti közönség előtt. A budapesti gyors beérkezése után a kolónia egyik tagja rövid beszéddel üdvözölte a művészpárt, majd Pertile feleségének izézes virágcsokrot adott át. A kedves figyelemesség láthatóan meghatótta a világhírű énekest, aki mosolyogva köszönte meg a váratlan meglepetést, majd a vonat indulásáig barátságosan elbeszélgetett a megjelenőkkel.

Hölgyek figyelmébe!

DAUER onkolás, 7 havi jótállással 180—1et. Modern bál és nappali frizurákat, berlini divat-lapból készít. Divat hajszinesítés külföldi anyagból. Olcsó bérietrendszer.

Nógrády T. P. Avram Iarcu 21., az udvarban. 4-os autóbussz megállónál.

— MEGVÁLASZTOTTAK A VÁROSI ÉS KÖZSÉGI TANÁCSOK TAGJAIT SZOVJETORSZÁGBAN. Rómából jelentik: A Popolo di Roma jelentést közöl a Szovjetországból most megtartott városi és községi szovjettanácsok választásáról. A választók 99.21 százaléka élt választójogával. A megválasztottak közül 402 ezer kommunista, 878 ezer pártion kívül. Moszkvában a kommunisták 699 mandátumot szereztek, a pártionkívüliek 703 mandátumával szemben. A pártionkívüliek között papok is bekerültek a megválasztottak közé.

DIANA ledörzsölés a gyermekágyban.

— Önkormányzatuk visszaadását kéri az erdélyi és bánági vízszabályozó társaságok. Temesvárról jelentik: Baran Coriolan dr. temesvári főpolgármester, a Temes-Bega vízszabályozó társulat vezetőjének elnökletével értekezlet volt, amelyen résztvettek az összes erdélyi és bánági vízszabályozó társulatok vezetői. Kimondták, hogy a készülő új vízjogi törvényben visszakerik önkormányzatukat és a jogot, hogy befolyt pénzeik jöjött a helytartóságok ellenőrzése mellett maguk rendelkezzenek. Kívánságaikat emlékiratba foglalják, amelyet Baran Coriolan dr. a jövő héten nyújt át a közmunkaügyi miniszternek.

Hölgyeim, figyelem!

1—2 nap alatt megszűnhetik sajtó izlésük alapján, ruha vagy kabátzövetüket az új-fajta összecukható kéziszívószerken. Megtekinthető: Str. Mocioni 10., földszint balra.

— A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG ARAD. VÁROSI LAGOZATA felhívja mindazon tisztársa figyelmét, akiknek állampolgársági ügyben irataik vannak az iradában, a kérvények beadhatása végett sürgősen jelentkezzenek a Josif Vujcan-ucca 12. alatti hivatalos helyiségben.

— Eljegyzés. Tackelmann Sándor kisenői nagyiparos leányát, Tackelmann Mancit eljegyezte dr. Igyártó Zoltán ismert kisenői ügyvéd, Igyártó Sándor bélzerendi református lelkész fia.

Rosenfeld (Deutsch) Klári és Bernát Tíbor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Amikor a kerékpárbanok otthon edzi magát

Február 3: AAC-bál

Február harmadikán zalik te az aradi bál évad egyik kiemelkedő mulatsága: az atléta-bál. Ezen a szombati napon rendezl meg az Aradi Atlétikai Club idei táncmulatságát, amely az előkészületekkel itélve, méltó lesz a hagyományosan jó sikerű AAC-mulatságokhoz. Arad közönsége fokozott érdeklődéssel tekint a bál elé, miután a feltűnően izézes és művészi meghívókat — KORÁNYI István alkotása — kézhez kapta. Itt említiük meg a főrendezőség felhívását, amely szerint mindazok, akik eddig meghívót nem kaptak és igényt tartanak rá, hívják föl telefonon a 22—78-as számot.

A bál fővédnöke PALÁGYI Jenő dr. Nagy munkát vállaltak az előkészítésből DÖMÖTÖR László ügyvezető elnök és HOLLO István igazgató. A bál főrendezője dr. PARECZ György, míg mint rendezők az alábbiak tevékenykedtek: HIKAR: RÓNAV Lajos, nénytárnokok: BAKY Károly, PFEIFFER Sándor, GRUBER László, TÖRÖK Pál, ellenőrök: PROKOPETZ Emil, HALMAY Lajos, KOVÁCS György és táncrendezőik: KRISTYÓRY Gábor, CSENKA Gábor. Kristyóry Gábor vezetésével különben vendégfogadó-bizottság alakult, amelynek a következők a tagjai: ALFÖLDY Ila, BOGDÁN Szidi, GRUMÁZ Babi, FÖLDESI Ilonka, FÖLDESI Tacsi, HENDL Ila, INSTITORISZ Emmy, KREPIL Ági, NAGY Zelma, POLGÁR Erzsi, SCHMIDT Marika, SZIGETI Magda, VIKTORELLI Panni, illetve BOGDÁN Gvula, BOGDÁN Károly, HALIC Péter, HORVÁTH Antal, KRISTYÓRY Pál, LAUBENDER I. és II., MARTICS János, MÁTYOK József, LIMBECK Jenő, RODLER Ferenc, TÖRÖK Pál, ZOLLER Géza és ezenkívül még számosan az AAC fiataljainak gárdájából.

Az atléta-bál este 10 órakor kezdődik. Bevezetésképen az Erdélyi Kamara Színház művészel tartanak pompás számokból álló előadást, majd az AAC egyik fiatal leánytagja prológot mond el, amelyet ez-alkalomra NAGY Imre, az egyesület alelnöke írt. Ezt követőleg pedig sor kerül a megnyitó keringőre. Ezt előreláthatólag 12 pár táncolja, a fogadóbizottság fentebb már folemlített tagjai közül. Tulajdonképpen ezzel nyílik meg a hangulatosnak ígérkező bál, amelynek főattrakciója a kivételesen gazdag és értékes tombola lesz.

BURZA Cornele né vezetésevel az alábbi hölgyek működnek közre a közkezdett „műsorszámnál”: dr. PALÁGYI Jenőné, DÖMÖTÖR Lászlóné, HENDL Jánosné, APPONYI Gyuláné, dr. FETTER Elemérné, GULD Emilné, GROSZMUK Józsefné, NAGY Imréné, OBETKÓ Mihályné, BÁNYI Margit. Külön ki kell emelnünk DIÓSZEGHY Józsefnét, aki a fizetetlen-gyek elhelyezéséinél hasznos segítőmunkát végzett.

Végezettel megállapítható: minden remény meg van arra, hogy az idei AAC-bál méltó lesz a negyven éves fennállását ünneplő egyesület hírnevéhez és a központi termelt zsúfolásig megtöltött közönség felár harmadikán nagyon kellemes, hangulatos és feledhetetlen bál estével lesz gazdagabb.

— Február 4-én, délután 5 óral kezdettel teadélután rendez a Mosóczy-telepi Katolikus Kör termében a Szociális Misszió.

— Dr. Németh hazaérkezett. Ismét rendel. — A SIKOSSÁ JÁRDA ALDOZATAI. A hideg idő következtében sikossá vált gyalogjárók miatt két súlyosabb természetű baleset történt Aradon. Tegnap este 8 óra tájban Mészáros János aradi munkás felesége a Dimitrie Raicu-uccában elesett és lábát törte. Pancodi Andrei nyugalmazott mozdonyvezető pedig szombati reggel a C. Brancoveanu-uccában csuszott el és oly szerencsétlenül zuhanat a földre, hogy lábát törte. A sérülteket mentők a központi kórházba szállították, ahol ápolás alá vették őket.

— Székelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullétnél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a puffadtságot csakhamar csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Kérdezze meg orvosát.

— A Magyar Népközösség bihari tagozata a kisebbségi iskolák segélyének folyósítását kéri. Dr. Soós István parlamenti képviselő és Arvay Árpád főtitkár a Magyar Népközösség biharmegyei tagozata nevében memorandumot adtak át Teodoruti nagyváradi tábornok-prefektusnak. Az emlékirat rámutat arra, hogy az idevonatkozó minisztériumi napló értelmében a közszolgálati költségvetésnek tizennégy százalékát az iskolák fenntartására kell fordítani és hogy ebből az összegből a kisebbségi iskolákat is részesíteni kell. A Népközösség megbízottai arra kérték a vármegyei prefektust, hogy adjon rendeletet a megyebeli községek előljáróinak, hogy a tizennégy százalékból a kisebbségi iskolákat illető segélyeket folyósítsák.

— FAJLI-SZARMAZÁS SZERINTI ARÁNY A KÜLFÖLDÖN JÁTSZÓ ROMÁN LABDARUGÓ CSAPATOKNÁL. București. Hír szerint a nemzeti bajnokságban résztvevő futballcsapatok nem szerepelhetnek a külföldön csak abban az esetben, ha a játékosok háromnegyedrészre román származásúak. Ezt a határozatot a Straja Tării parancsnoksága és a futballszövetség együttes ülésén hozták meg.

— Dr. Gárdos szülész-nőorvos hazaérkezett és újból rendel, Str. Goldis 8.

— A városi tisztviselők jégünnepélye a ligeti tavon. A városi tisztviselők vasárnap, január 28-án délután fél 4 órai kezdettel a ligeti tó jegén levő pályán rendezik meg szokásos jégünnepélyüket. A jégünnepély keretében gyorskorcsolyázóversenyt is lebonyolítanak, amely alkalommal a győztesek között huszonhat díjat osztanak ki. A verseny iránt városszerint nagy az érdeklődés annál is inkább, mert az értékes díjakért vívott küzdelemben minden bizonyos Arad legjobb korcsolyázói is résztvesznek.

— Házasság. Szombaton, január 27-én, este 7 órakor vezette oltárhoz Brassóban Paál Princz János aradi újságíró Joó Jutka brassói uricányt.

— ÉPÍTÉSZEK ÉS MÉRNÖKÖK FIGYELMÉBE! Aradváros mérnöki hivatala közli az érdekeltekkel, hogy az a bizottság, amely évente összeállítja azon építészek és mérnökök névjegyzékét, akik jogosultak építési munkálatok és tervek készítésére, február elsején összeül. Erre való tekintettel a fenti időpontig az érdekeltek adják be szükséges irataikat a mérnöki hivatalhoz, mert a jövőben csak azon építészek és mérnökök terveit és munkálatait hagyják jóvá, akiknek jogosultságát a bizottság elismerte.

— Halálozás. Özv. Reich Gyuláné, szül. Schwartz Berta, 63 éves korában f. hó 26-án meghalt. Temetése f. hó 28-án, d. u. fél 5 órakor lesz a régi zsidótemető halottasházából.

Balaity István f. hó 26-án rövid szenvedés után elhunyt. Temetése január hó 28-án, d. u. 4 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Sulyos gyász érte az aradi Rossi és Pellegrini családokat. Pellegrini Dávidné, született Rossi Marietta folyó évi január hó 26-án, életének 78-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 3 órakor lesz a Gh. Lazar-uccai gyászházából. Az engesztelő gyászmisét az elhunyt lelkiüdvéért január 31-én reggel fél kilenc órakor mutatják be a minoriták templomában.

Február 4-én, d. u. 5 órai kezdettel teadélután rendez a mosóczy-telepi Kath. Otthon termeiben a Szociális Misszió

— FÖLDRENGÉS PALESZTINÁBAN. Haifa. (Rador). Szombat reggel 7.10 órakor két másodpercig tartó földrengést érezték Palesztina északi részén, főképpen pedig Haifa környékén. A földrengés emberáldozatot nem követelt és anyagi kárt sem okozott.

— ÖSSZEÜTKÖZT BUDAPESTEN KÉT VILLAMOS A NAGY KÖDBEN. Budapestről jelentik: A Kerepesi úton ma délelőtt két villamos egymásnak futott és az összeütközés következtében 15 utas megsebesült. A villamosvezetők azzal védekeznek, hogy a nagy ködben nem látják meg a közeli járműveket.

— LOPÁS. Fischer József V. Hojtan-ucca 25. szám alatti kereskedő bejelentette a rendőrségen, hogy meglopták. A károsult szerint két általa ismeretű férfi közel hátszer lej értékű lisztet lopott el tőle. A tettesek kézrekerítésére megindult a nyomozás.

ATLÉTA BÁL

A KOZPONTIBAN

FEBRUÁR

3

— Háromnyelvű folyóirat kiadását határozták el Temestartomány képviselői és szenátorai. A temesi királyi helytartóságon értekezletet tartottak a tartomány parlamenti képviselői és szenátorai. Az értekezleten, mint a legidősebb szenátor, Pacha Ágoston dr. püspök elnökölt. A helytartóság 37 képviselője és szenátora közül 14 jelent meg az értekezleten és 10 képviselő írásban jelentette be, hogy eleve hozzájárul a meghozandó határozatokhoz. A Bucurestiben tartózkodó Marta dr. királyi helytartó nevében Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár üdvözölte a megjelenteket. Ezután Brudariu Adrian dr. ismertette a Kolozsváron lefolyt miniszteri értekezlet határozatait. Az egybegyűltek elfogadták Brudariu dr.-nak azt a javaslatát, hogy folyóiratot adjanak ki, amelyben a tartomány képviselői és szenátorai, a Front titkára és a Front munkájában résztvevő egyéb értelmiségiek írának cikkeket. A folyóirat egy része német és magyar nyelven jelenik majd meg. Az aradiak közül Adam Nicolae és Iercan Nerva dr. szóaltak fel. Az egybegyűltek ezután bizottságot választottak, amely a helytartóság képviselőinek munkatervét dolgozza ki. Ebben a bizottságban az aradiak közül Birtolon Aurel és Adam Nicolae vesznek részt.

KIADÓ

május 1-ére 5 szoba, hallból álló elsőemeleti, parkettás, 2 fürdőszobás, két bejárati uri lakás. Strada Moise Nicoara 10. 468

— Légvédelmi előadások Kisjenőn. A csütörtöki és pénteki nap folyamán Stinghe Dumitru vezérkari ezredes, vármegyei prefektus és Olteanu kapitány, a vármegyei gázvédelmi szolgálat vezetője kiszálltak Kisjenőre, ahol a Román Kaszinó nagytermében az egybegyűlt nagyszámú hallgatóságnak magas színvonalú előadást tartottak a harcigázokról, a minőségükről, az ellenük való védekezésről és a velük összefüggő összes fontos tudnivalókról, egy esetleges légháború esetén. Stinghe Dumitru vezérkari ezredes, vármegyei prefektus ezzel kapcsolatban a község közönségéhez, különösen a földműves néposztályhoz és a vidékről összesereglett igen sok községit vezetőkhöz felhívást intézett a hadsereg javára eszközöndő hadfelszerelési költségen minél nagyobb összegű jegyzése tekintetében. A vármegye vezetőjének felhívását az egybegyűlt közönség nagy készséggel magáévá tette. A nívós és tartalmas előadásokat számosan hallgatták végig.

— Kérem a jószívű közönséghez. Egy 75 éves volt tollgyároskereskedő kéri a jószívű embereket, hogy mentse meg az éhhaláltól és a megfagyástól. Adományokat kéri az alábbi címre eljuttatni: Herbstein József, Str. Alexandru Gavra 14.

— A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, igyanak reggelként éhgyomorra egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális használt összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

— Vészi József az aradi iskolapadban. — Mi az igazság Kádár Imre szinigazgató „elmozdítása” érdekében beadott emlékirat körül? — Aradiak Kolozsváron. — Hens Éva az első szerep után visszavonult a színpadtól. — Két hét alatt két keresztény hitre tért át, de egyszer sem keresztelkedett meg és egyéb érdekes cikkek, intimítások, rengeteg kép: Hens Éva, Stoifa Sándor, Marosi Timár János festőművész, Rainay Sancy és mások arcképei, az AKE és a Politechnica jégkorongcsapata, stb. Kócsy Jenő pompás riportlapja. TÁRSASÁG (Ez Arad!) most megjelent szennációszámában. A címlapon Aruclean Marica arcképe. Ára 20 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VASARNAP:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsești 68.

HÉTFŐ:

HAJÓS gyógyszerész, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszerész, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerész, Str. Gojdu.

Végkiárusításból kimaradt **len- és pamutvásznakot, asztaineműket lakásomon árusítom.**

I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— EMELKEDETT, DE MÉG IGY IS CSEKELY A NÉMETORSZÁGI MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA. Berlin. (Rador). Annak ellenére, hogy a hideg következtében a munkanélküliek száma emelkedett, a munkanélküliek száma Németországban csekély.

— A Vörös Kereszt aradi fióklának hírei. A Vörös Kereszt Egyesület táncos teadélutánjának megtartását február 3-ra halasztották, amikor is délután 5 órai kezdettel rendezik meg a vármegyei prefektúra termeiben. — A Vörös Kereszt Egyesület aradi tagozata február 4-én déli 12 órakor tartja évi rendes közgyűlést a városházépület termében. A vezetőség ezután ismét a tagok minél nagyobb számban való megjelenését.

Kiadó május 1-re

4 szobás, 2 fürdőszobás, összkomfortos földszinti lakás.

Str. Greceanu 7. 541

— ELTÜNT EGY 21 ÉVES FIATALEMBER. Zoller Adám Horatiu-uccai lakos közölte az aradi rendőrséggel, hogy 21 esztendőes József nevű fia napok óta nem tér haza szülei lakására. Az elűnt felkutatására megindult a rendőri eljárás.

— MEGHALT MAGYARORSZÁG LEGFIATALABB ASSZONYA. Sopronban meghalt Szabó Lászlóné, Magyarország legfiatalabb asszonya, aki belügyminiszteri engedéllyel 13 éves korában ment férjhez. A most 15 éves asszony második gyermekét várta, deszlülés közben komplikációk léptek fel és ez okozta a fiatal asszony korai halálát.

— A Zsidó Kulturházban kedden, január 30-án este 9 órakor Gróf Éva művészeti táncestet ad az OSE szavára. A nívós és gazdag műsoru rendezvényen vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— MEGREPESZTETT A HIDEG EGY BELGIUMI HIDAT. Brüsszel. (Rador). Az elmúlt napokban uralkodott rendkívül hideg időjárás következtében az Albert csatorna fölé építendő egyik hid megrepedt. A hid 50 méter hosszú és 10 méter széles. Mivel a hid alá van áknázva, a hatóságok elrendelték a hid környékén járók átköltöztetését, mert attól tartanak, hogy a hid beomlik és az aknák fejobbnak.

— POLITIKAI PARBAJ A MAGYAR FŐVÁROSBAN. Budapestről jelentik: Tegnap este véres kardparbaj folyt le egyik budapesti vívóteremben, dr. Szalló János a nemzeti front vezetője és Cser Imre a nemzeti front volt vezetőségi tagja között. A párba, amely hír szerint a nyitaskeresztes pártok bomlásával összefüggésben álló szövetségéből keletkezett, 14 heves összecsapás után Szalló János harcceptelenségével ért véget.

FIGYELEM!

Predeal legszebb helyén fekvő modernül berendezett és minden kényelemmel ellátott „GRIZZLY“-pensióban szobák penzióval kaphatók. Egész éven át nyitva!

— VASUTI SZERENCSETLENSÉG BELGIUMBAN. Brüsszel. (Rador). Tirlemont közelében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A karambol következtében 25 utas megsebesült.

SZINHÁZ

A Kamara Színház vigjátékújdonsgága: a „Különös szerelem”

Szardán kerül bemutatóra, az évad egyik legjobb vigjátéka

A Kamara Színház lázas igyekezettel készül a legközelebbi vigjáték-bemutatóra, amely szardán esze lesz. Ennek során a „Különös szerelem” ragyogó vigjáték kerül színpadra kifogástalan rendezésben, a társulat legjobb erőivel. A főszerepben Erényi Böske széles skálájú és színes művésze nagyszerűen jut érvényre. Hasonlóképpen kitűnő szerepet alakít Harmath Jován és Gömöri Emma, a férfiak közül Mészáros Béla, Felhő Ervin, Jávor Alfréd, valamint a társulat többi tagjai is.

A „Különös szerelem” végtelenül szellemes, lebilincselő cselekményű vigjáték, amelynek ügyszólván minden mondata haragú kacagást vált ki. A francia szellem arad le a színpadról három órában keresztül és ezert bizonyos, hogy a vigjáték Aradon is bombasikerű fog aradni.

Egyenruhás asszonyok

Női munkaerővel pótolják a hadviselő államokban a behívott férfiakat — Tízezer számára vették át a nők Angliában, Franciaországban és Németországban a férfiak helyét

Az ellenségeskedések megkezdésekor, a háborus izgalom első pillanataiban, az egész világon napirendre került az a jelentős szerep, amelynek betöltése a nőkre hárult a jelenlegi háború folyamán. Akkoriban minden újság, minden folyóirat sorozatos fényképfelvételeket közölt a hadviselő államok asszonyairól, akik a lövészárkba, vagy a katonai szempontból fontos központokba összpontosított férfiak által elhagyott feladatokra állásokat átvették. Ezzel együtt a társadalmi és rendőri csónakkezelő nőket; Páris, London és Berlin külső képét zészen megváltoztatták ezek az egyenruhás nők.

Szerény és mégis jelentős munka

A nyugalom éveiben egyáltalán nem női foglalkozásoknak szánt állásokban elhelyezkedett francia és angol nők lassan-lassan annyira meggyökeresedtek új helyeiken, hogy ma egyik jelentős oszlopát képezik Franciaország és ezzel párhuzamosan Anglia erőkiejtésének.

Az angolai nők megszervezése még kevésbé várt módon mutatkozik. Itt a rendes hadsereg mintájára, női népfelkelő-gárdákat alakítottak, amelyeknek tagjai szabályszerű egyenruhát viselnek, katonai rangjuk van és a legszigorúbb katonai fegyelmet alatt bármilyen nehéz szolgálat teljesítésére hajlandók.

Tízezrekre emelkedik az „asszony-katonák” száma

Azoknak a női katonáknak a száma, akik ma Angliában katonai segédszolgálatot teljesítenek, 34 ezret tesz ki. Ez a szám azonban állandóan növekszik. Valamennyiüket igen szigorú katonai fegyelmet alatt tartják és az általuk elnyert rangokat, melyek az őrszervezői fokozattól egészen az őrnagyságig mehetnek, teljesen egyenlővé nyilvánították a szárazföldi hadsereg megfelelő katonai rangjaival. Még az egyenruhák és rangjelzésük is egyforma.

A nők katonai kiképzése két hónapig tart. Ez alatt az idő alatt a női segédszolgálatosok is azokat a fizetési illetékeket kapják, mint a férfiakonak azaz egy shillinget naponta. A gyakorlatok és menetek épp úgy kötelezők rájuk nézve is, mint a férfiakra. A fegyvergyakorlatok helyett ellenben valami kimondottan női foglalkozásban képezik tovább, akár szakácsművészeti, katonai étkező-kiszolgáló, hadipostatisztviselő legyen hivatása, vagy pedig a katonai irodák raktárának, ételmezési központok, avagy a ruházás, tisztítás terén használják fel.

Milyen a nők kaszárnyabeli élete?

A női utoncokat igen tervszerű rendszer szerint képezik ki.

Barakk-kaszárnyákban helyezik el, átlag 24-et egy-egy teremben. Szobaparasznokul egy tizedesi rangban levő aliszónót tesznek meg közülük. A szakaszvezetői rangot viselő nőknek már külön szoba jár.

A napirend eként alakul: Reggel fél 7 órakor ebéddel, reggeli tea és a szobák kitakarítása, 7 órakor testgyakorlat. Háromnegyed 8 órakor hideg húsból tojásból és beifőttből álló falatozás. Fél 9-től fél 12-ig tanfolyamok, amit egy órai pihenő követ. Félégykor ebéd. Félkettőkor menetek kezdődik, utána egynegyed 5 órakor uszonna. 5—9-ig pihenő. Ezalatt a kaszárnyát is elhagyhatják. Este 9 órakor takarodó.

Még az egyenruha alatt is megőrzi a női mivoltukat...

Ez a napirend, eltekintve az étkezésre szánt időtől éppen eléggé zsúfolt. Mégis, a meglehetősen nehéz szolgálat ellenére, az egyenruha alatt is megmaradnak nőknek ezek az új katonák.

Az arcfestés — amit engedélyeztek számukra — állítólag igen nagy szerepet játszik a nők kaszárnyabeli életében és bőrdiagnózisok jelentős részét különböző kozmetikai szerekekkel töltik meg.

Hanem a ruha és a konyha ellenére sem lehet szem elől téveszteni azt az érdemet, hogy tízezer számára tették lehetővé a férfiak leváltását, ezeknek megfelelőbb beosztását. De ez csupán egyik ága annak a hasznos szolgálatnak, amit az angol nők a jelenlegi háborúban hazájuknak hoznak.

Nők a francia hadseregben

Bár kevésbé szigorú és nem annyira fegyelmzett, azonban nem kevésbé határozott az a módszer sem, ahogyan Franciaországban használják fel a nőket a hadbavonult férfiak helyett.

Meg kell említeni, hogy itt a gyöngébb nemet az üzemekben és munkahelyeken, főként a földmunkáknál, szállításoknál alkalmazzák, sőt néha hordári szolgálatra is felhasználják.

Ezenkívül emellett a fény mellett, hogy — miként az mindenütt szokásban van a világon a női nem részéről — a francia nők is ellepik a társadalmi szolgálat minden terét, így önkéntes női különítmény látja a légvédelmet.

Berlinben ez kevésbé volt meglepő. A nemzeti szocializmus már kezdettől fogva érte: hozzá, hogy minden erőt a nemzet háborús készségének szolgálatába állítson.

De Londonban és Párisban még újságszámba ment. Olyan újdonság volt, amely nagy hullámokat vert fel, de hamarosan ezt is beborította a feledés fátyola.

Ez a megfélemlítés azonban nem jelenti azt, hogy a nők egyben el is tünnek volna a háború első pillanataiban rájuk hárult szerepkörből.

Ennek a különleges szolgálatnak ellátására a francia nők is egyenruhát öltöttek. Páris lakossága, mint minden más alkalommal, úgy most is, meg tudta óvni a világváros festői külsejét, ámbar most nők tartják fenn benne a rendet.

B. D. M.

Említettük, hogy Németországban a nők is már rég az élet küzdőterére léptek.

„Bund Deutscher Mädel” rövidítve B. D. M., az a szervezet, amelyben 14 éves életkoruk kúszóiban, társadalmi rangjára való tekintet nélkül, minden leány beiratkozik. Ez a „Német Leány-Szövetség” szorosán együttműködik az állami őrtalom alatt működő munkaszolgálattal: az „Arbeits Dienst”. Ezeket a lányokat aztán 50—60-as csoportokba osztva, festői felkészítést adnak és falvak közelében helyezik el.

Minden ilyen csoport egy-egy házat kap, fészekrakás-otthonaikat önmaguknak kell berendezni és gondozni. Innen a segítségre szoruló falusi házakhoz osztják be őket, ahol gondozzák a gyermekeket, etetik, mosnak rájuk, de ha kell, ellátják a báziskörül adódó más ügyes-bajos dolgokat akár délelőtti is hoznak a mezőn dolgozók számára. Este pedig csoportosan hazatérnek. Az ilyen szolgálatot felváltva látják el, azonban rendszerint az egész nyári hónapok alatt így tart. A csoportra otthon kiterjedt oktató-program vár, mely földrajzot, fizikát, menyiségtant, irodalmat és más hasznos tudnivalókat, mint a beteggondozás, gyermeknevelés és tornagyakorlatokat foglal magában. „Fészekükben” igen lengén öltöznek ezek a lányok, hogy a szabad levegőn testük minél szebben és jobban fejlődhesen.

A gyermeknevelés ugyancsak egyik főtantárgya az oktató-programnak.

Ugyanígy készítik elő őket a háztartásban különböző ágazatokban. A nyári hónapok elmúltával ki-ki a saját városába tér, ahol segédmunkásként különböző irodákban használják fel, rendszerint segédkönyvelésre, vagy még inkább gyorsírásra. Természetesen ezekért a szolgálatokért fizetnek.

Ezeknek a nőknek a sorából több mint 35 ezer nőt választottak ki ápolónők és gondozók gyanánt. Előzőleg azonban különleges tanfolyamokat végeztek velük, ahol megtanulják az anatómiát, higiénit és a lélektant.

„National Sozialistische Volkswohlfahrt”

Ez az egyesület több mint 100 ezer kiképzett leányt állított a jelenlegi háborúban a légvédelemre, a menekültek gyámoltásának szolgálatába. Tagjai segítenek mások gazdaságában, csomagokat készítenek a sebesültek és a harcra katonái számára.

A nemzeti szocialista párt női tagozatának megnevezése. Működésükről állion itt néhány beszédes adat:

A gyárak és vállalatok tele vannak dolgozó nőkkel. Abban a 8500 gabonakerékben, ahol a Német Birodalom tartalékgyabonáját felhalmozták, legnagyobb rész: szintén nők tartanak szolgálatot. Hasonlóképpen a most készülő 333 hatalmas gabonarakártelepeken is női munkaerő felhasználására készülnek a háború egész időtartama alatt.

Azokról az esetekről, amelyeknél a nők a bevonuló szakképzett férfiak helyettesítését látják el az üzletekben, a traktorok és gépjárművek kormánykerékénél, akár pedig, mint személyszállító társaságokocsik jegyszedői, nem is beszélünk.

A pártnak ugyanebben a tagozatában foglalnak helyet a legismertebb színésznők is, akik ingyen előadásokkal szórakoztatják a katonákörök és kórházak lakóit, hogy ezzel is a harcok felüdítését szolgálják. A legnagyobb színi „csillagok”, köztük Röck Marika és Ilse Werner, reggelként biciklivel igyekeznek stúdióikba, míg luxusautójuk alkalmi érdekből garázsban áll, mivel a benzinnel takarékoskodni kell.

Németországban nőket alkalmaznak intézmények őrzetere is, ami igen festői képet ad a városoknak.

Minden festőiségen túl azonban, eltekintve azokról a kivételi módokról, ahogyan a nők munkaerőjét a németek, angolok vagy franciák felhasználják, a súlyos munka vállalása, a minden pillanatban tapasztalható önmegtagadás új, súlyos, sőt árnyalatát képezi a mostani háborúnak.

FEBRUÁR

3 IPAROS BÁL

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

Gazdaköreinkhez!

Dr. Szász Pál elnökünk közbenjárására újabb rendelet jelent meg, amely gazdaköreink szabad működését biztosítja. Eszerint a gazdák összejövetelére nem kell külön engedélyt kérni, csak be kell jelenteni az illetékes hatóságnak az összejövetel helyét és idejét.

A katonai határozatokon azonban, amelyekbe meggyenk gazdaköreink legnagyobb része esik nem engedő az egyszerű bejelentés, de szükség van az illetékes katonai hatóság külön engedélyére is.

Felhívjuk ezért azokat a gazdaköreinket, amelyeknek működése elé a fentiek értelmében akadályok vannak állítva, közölik aradi irodánkkal (Bul. Reg. Ferdinand 41.) ezt a körülményt, hogy a katonai hatóságnak közbenjárva, az akadályt a lehetőséghez képest elhárítani tudjuk.

Amint azt már december havában hírül adtuk gazdaköreinknek, aradi irodánkban elhelyezett gazdasági szakkönyvtárunk kötetét a tél folyamán kikölcsönözniük gazdaköreinknek, hogy a téli pihenő idején tagjaik belőlük szaktudásukat gyarapíthassák és hogy összejöveleik alkalmával egyes közérdekű részek felolvasásra kerüljenek. A kikölcsönzés feltétele, hogy a kölcsönvevő gazdakörök a könyvek sértetlen visszahozásáért anyagi felelősséget vállaljanak és hogy azokat f. évi március hó végéig visszazolgáltassák.

Az ilyenformán kikölcsönözhető könyvek sorozata a következő:

Dr. Schandl: Állattenyésztés.
Kachelmann: Teigazdaság
Szentannay: Szikes talajok művelése
Reichenbach: Gabonatermelésünk fokozása
Baszel: Konyhakerti növények szántóföldi termesztése

Csaba: A kisgazda számvitele
Dr. Horváth: Patkolás
Roesler: Kapásnövények termelése
Dr. Gróf—Révay: Növénykórtan
Matiaszkovszky: Kisgazdaságok berendezése
Dr. Gárdonyiné: A gazdasszony dolga
Dr. Gróf—Révay: Gazdasági növénytan
Szabó Béni: Gyümölcsstermek feldolgozása
Molnár István: Gyakorlati gyümölcsstermelés.
Lukács Aladár: Segélynyújtás ártbetegségekkel
Petrinyi S.: Csiperkegombatenyésztés
Dr. Schandl: Gyapju, tej, hustermelés a juhászatban

Kenesse Ferenc: Háziállataink okszerű takarmányozása

Bázel Elek: Korai burgonya termelése
Szilassy—Grábner: Szálas takarmánytermék termesztése

Schrecker János: Az istállótrágya kezelése
Dr. Weilmann Oszkár: A borjú felnevelése
Sporzon Pál: A kisgazda mezőgazdasági gépet
Dr. Kukuljevic: Állategészség, járványtan
Dr. Gábor: A mangalica tenyésztése
Dr. Withen: Husstermesztés
Westsik: Sertésenyésztés és hizlalás
Csáky: A sertés hizlalása
Dorner: Sertésenyésztés és hizlalás
Dr. Kukuljevic: Tanácsadó az állatvásárláshoz
Marschall—Fehér: A szántóföld okszerű művelése
Meskó: A belterjes gazdálkodás
Dr. Villax: Szántóföldi herefélék
Dr. Villax: Hüvelyesek
Földm. Minisztérium: Kis kertész
Groffits: Gazdasági építéset
Kotsis: A mezőgazdaság és a falu építészete
Diószegi: Magyar füvészkönyv

Felhívjuk gazdaköreinket, hogy amennyiben olyan könyvek iránt is érdeklődnének, amelyek a fenti sorozatból hiányzanak, iradjon meg ezt irodánknak, hogy a legközelebbi könyveszerzés alkalmával azokat a lehetőséghez képest beszerezzük.

Az Aradi Atlétikai Club története

Összeállította és írta:
NAGY IMRE, az AAC alelnöke

Az 1907. év az AAC sportéletében a teljesítmények és elért kimagasló sikerek révén olyan eredményeket hoz, hogy azáltal a vidéki sportegyesületek főlé elsőnek emelkedtek.

Bár még a sportévd kezdőként vagyunk és a mul-
tak nyújtának csak garanciát a további fejlődéshez.
Szathmáry János ügyv. elnök, ifj. Vas Gusztáv, Mol-
torisz József és Preisinger Béla lelkiismeretes, szak-
szerű és odaadó munkájuk elismerését kell látnunk a
MASZ elhatározásában, mely szerint a Délmagyaror-
szági Atlétikai Kerület megalakításával az AAC-ot
bízta meg, kijelölve, hogy annak elnöke Szathmáry
János és előadója ifj. Vas Gusztáv kell, hogy legyen.
A kerület 1907. április 18-án aradi székhellyel meg is
alakul, melyben Arad, Szeged, Temesvár, Szabadka,
Zombor városok egyesületei vesznek részt. Még az
év június 29-én meg is rendezi az AAC az első délmagyar-
országi kerületi atlétikai versenyt Aradon, melyen az
AAC-on kívül a IAC, a szegedi SzAC és a szabad-
kai Bácska atlétái neveztek be.

Az eredmények már azért is fellejzésre kíván-
koznak, mert ezen a versenyen 4 bajnokságot ér el az
AAC és az I. és II. díjak tömegét biztosítja magának.

100 YARDOS SIKFUTÁS: 1. Valerian László (Dél-
magyarország bajnoka), 2. Hoffmann János (AAC), 3.
Nyáry Béla, mindhárom AAC.

RUDUGRÁS: 1. Petrán György (AAC, Délmagyar-
ország bajnoka), 2. Szathmáry Kálmán (AAC), 3. Sz-
gthy Jenő (AAC).

DISZKOSZVETÉS: 1. Ziffer Sándor (AAC, Dél-
magyarország bajnoka), 2. Wizenetz Márton (TAC),
3. Alt János (AAC).

1/4 ANG. MÉRFÖLD: 1. Duffner János (AAC, Dél-
magyarország bajnoka), 2. Deutsch Frigyes (SzAC), 3.
Hoffmann János (AAC).

TÁVUGRÁS: 1. Szathmáry László (AAC), 2. He-
ger Antal (AAC), 3. Ziffer Sándor (AAC).

STAFÉTA-FUTÁS (400+300+200+100 m.) 1.
AAC első csapata (Duffner János, Valerian László,
Szathmáry László és Hoffmann János), 2. AAC máso-
dik csapata (Szerinka László, Röder Henrik, Heger
Antal és Nyáry Béla), 3. Bácska csapata.

GERELYVETÉS: 1. Alt János, 2. Valerian László,
3. Steinfeld Jenő, mindhárom AAC.

A többi számokban is több II. és III. díjat biztosít
magának a lelkes AAC-zárda.

Az 1907. év szeptemberében Szegeden, Aradon és
Temesváron megtartott atlétikai versenyek kimagas-
ló szenzációja Szathmáry Kálmának a rudugrásban
elért egyre emelkedő eredménye. Míg szeptember
1-én Szegeden 3.30, szeptember 15-én Temesváron
3.40, már Aradon szeptember 8-án 3.46 métert ugrik.
Az egész ország sporttársadalmi fellégyel az AAC
rendkívül tehetséges ifju-atlétájára és ennek eredmé-
nye, hogy 1908-ban a Londonban megtartott Európa-
bajnoki tornára a MASZ Szathmáry Kálmán kiküldé-
sét kéri, hol az AAC diadalát is jelentő Európa-bajno-
ki címet nyeri el.

Az 1907. szeptember 1-iki szegedi országos atlé-
ikai verseny. Az AAC Szathmáry Kálmán, Alt János,
Szathmáry László, Duffner János révén négy első díj-
jal és többi atlétánk 11 II. és III. díjjal gyarapították az
év eredményét.

1907. szept. 8.: Aradi orsz. atl. verseny.
Az ötös csapatunk a magasugrásban (Neidenbach
Emil, Ziffer Sándor, Gaál Zoltán, Szathmáry Kálmán
és Szigethy Jenő), ötös csapatunk a súlydobásban
(Alt János, Neidenbach Ödön, Neidenbach Emil, Szath-
máry László és Molitorisz József).

távugrásban: Szathmáry László
rudugrásban: Szathmáry Kálmán
zerelyvetésben: Alt János
100 yardos sikkfutásban: Szathmáry László
1/4 ang. mérföld sikkfutásban: Duffner János
4x100 m stafétában: Hoffmann János, Valerian
László, Szathmáry László és Nyáry Béla, valamenny-
nyien az I. díjat szerzik meg.

A közönség érdeklődésére és az atlétika népsze-
rűségére jellemző, hogy a fenti versenyre Arad sz. kir.
város báró Urbán Iván főispán, dr. Fábry Sándor, az
ACSEV vezérigazgatója, Lészal Ottó és az AAC vá-
lasztmánya nagyértékű tiszteletdíjakat ajánlottak fel.

1907. szeptember 15.: Temesvári orsz. atl. verseny.
Rudugrásban: Szathmáry Kálmán
diszkosz- és gerelyvetésben: Alt János (Délm.
orsz. bajnok) I. díjat és az AAC-ülük még 14 drb. II.
és III. díjat szereztek.

Az 1907. október 6-án a MAC által Budapesten
rendezett orsz. atl. versenyen Alt János, míg október
13-án a szintén Budapesten, a MAC rendezésében
megtartott orsz. atl. versenyen magasugró ötös csa-
patunk (Gaál Zoltán, Ziffer Sándor, Valerian László,
Szathmáry Kálmán és Szigethy Jenő). Magas- és táv-
ugrásban: Szathmáry Kálmán viszik el a pálmát az or-
szág legjobb atlétái között.

És ha az AAC történetébe aranybetűkkel beír-
1907. év mérlegét összeállítjuk és megállapítjuk, hogy
a dicsőséges AAC-sportmunka miként ülte legnagyobb
diadalát, mely 33 klubközi és országos versenyben 25
atlétával 31 I. díjat, 35 II. díjat, 25 III. díjat, ösze-
sen 91 díjat, köztük 11 bajnokságot szerzett, hálával
és elismeréssel kell adoznunk mindazoknak, kik ehhez
a páratlanul szép és dicsőséges eredményhez hozzájá-
rultak.

Az Aradi Atlétikai Club eddig bejutott dicsőséges
utján mindig találkozunk Alt János nevével. Maga-

MESÉBELI KINCSEK TITKÁT, A MAI NAPOKBAN ELÁRULJA ÖNNEK AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK TERVE

HUZÁSOK FEBRUÁR 15.-ÉN ÉS 18.-ÁN

Február 15.-iki húzás
KEX SORSJEGYEK FEHÉR CSOKOKKAL

ÁLLAMI SORSJÁTEK (Márcs)	OSZTHATÓ SORSJEGYEK	U.F.C.R. SORSJÁTEK (Anexó)	OSZTHATATLAN SORSJEGYEK
3000000 - 1.000.000 - 3.000.000	2000000 - 1.000.000 - 2.000.000	1000000 - 200.000 - 2.000.000	2000000 - 2.000.000
8 - 400.000 - 2.400.000	800 - 5.000 - 1.000.000	300 - 1.000 - 1.000.000	
12 - 200.000 - 2.400.000	1000 - 200 - 2.000.000	10000 - 6.000.000	
24 - 100.000 - 2.400.000			
60 - 40.000 - 2.400.000			
300 - 10.000 - 5.000.000			
30000 - 1.600 - 18.000.000			
			33.600.000

Február 18.-iki húzás
ZÖLD SORSJEGYEK FEHÉR CSOKOKKAL

ÁLLAMI SORSJÁTEK (Márcs)	OSZTHATÓ SORSJEGYEK	U.F.C.R. SORSJÁTEK (Anexó)	OSZTHATATLAN SORSJEGYEK
4000000 - 3.000.000 - 12.000.000	1000000 - 200.000 - 2.000.000	1000000 - 2.000.000	2000000 - 2.000.000
10 - 1.000.000 - 10.000.000	300 - 1.000 - 2.000.000	1000 - 300 - 2.000.000	
1000 - 10.000 - 10.000.000			8.000.000
			32.000.000

Munkában az aradi rögtönítelő uzsorabíróság

Négy esetben közel ötvenezer lei pénzbüntetést róttak ki és elrendelték két üzletnek öt, illetve tíz napra való bezárását

Az illetékes hatóságok a legerőteljesebben ellenőrzik, hogy azok a cégek, melyekre az uzsor-
atörvény rendelkezései vonatkoznak, betartják-e
a vonatkozó intézkedéseket. Az ellenőrző kö-
zegek az elmúlt napokban is szigorú rajziát ren-
deztek és ennek során több kihágást állapítottak
meg s azokról jegyzőkönyvet készítettek. A ki-
hágási jegyzőkönyvek alapján a városi közigaz-
gatás mellett működő külön bíróság most hirde-
tett ítéletet a kihágást elkövetők ügyében.
Czucker József, Avram Iancu-tér 19. szám alatti
vegyeskereskedőt, amiért egyes cikkeken nem
volt árcédula, valamint amiért bizonyos árukat
a kötelezően kifüggesztett árlaistromon feltüntet-
tett megszabott árnál drágábban adott el, ötezer
lei pénzbírsággal és üzletének öt napra való be-
zárására ítélte. Horváth Lajos, Regele Ferdinánd-
ut 56. szám alatti hentes és mészáros, amiért a
törvény által megkövetelt árlistája, valamint az
évi adófizetés összegét igazoló okmány nem volt
a helyiségben kifüggesztve 5500 lei pénzbírság-
gal sújtotta. Cziska Ignác, Regele Ferdinánd-
ut 46. szám alatti hentes és mészáros, amiért az
adóigazolárról szóló pénzügyi okmány nem volt
az üzletben kifüggesztve, 5000 lei pénzbüntetés-
re ítélték. Kemény Béla, Baucterut 2. szám
alatti fakereskedőt, amiért a tüzfűt a meghatá-

rozott árnál drágábban adta el, valamint az ár-
lista és az adóbizonylat nem volt az üzletben ki-
függasztve, 25.000 lei pénzbírsággal és az üzlet-
nek 10 napra való bezárásával büntették.

Az olasz önellátás bizparancsolata

Rómából jelenik: A Stefani hírszolgálati
iroda közli, hogy az önellátási minisztérium csü-
göttökön bocsájította ki bizparancsolatát, amely a
következőképpen hangzik:

1. Az összes érclepek és ércnyersanyag lelő-
helyek kataszterizálása.
2. Az ipari termelés végnélküli fokozása.
3. A mezőgazdasági termelés ésszerűsítése.
4. Külföldről behozandó nyersanyagok befűj-
pótlása.
5. Ahol a pótlás lehetetlen, készletfelhalmozás.
6. A pázarjás minden vonalon kerülendő.
7. Minden hulladék újra értékesítendő.
8. Értékesíthetőség esetén célszerű fel-
használás.
9. A mezőgazdasági üzemek átépítése.
10. Minden energiaforrást végnélküli ki kell
használni.

san emelkedik ki alakja országos viszonylatban is ki-
váló atléták közül, nemcsak azért, mert valóban im-
ponáló, hatalmas, olimpiai szoborra emlékeztető alakja
mindenütt feltűnést kelt, de nagy testi ereje, rugal-
massága, mindenkor mintaszerű, uril viselkedése és
elért nagy eredménnyel emelték át a többiek fölé.
A club öt tisztelt meg elsőnek legnagyobb elis-
merést és kitüntetést jelentő club-bajnoki címmel.
A sportot második hivatásának tekint. Iskolapél-
dája az igazi sportembernek. Minden szabadidejét a
sportnak, az AAC-nak szenteli. Mint kiváló birkózó, ő
alapította meg Aradon az Aradi „Toldi” Atlétikai Clu-
bot, melynek sok éven át elnöke volt. Az ő kezdemé-
nyezésére indul meg Aradon az első sportújság, a
„Délmagyarországi Sport”, melynek első szerkesztője
lett.

Eltávozása Aradról nagy vesztesége az egyetemes
sportnak. Az AAC mindenkor hálával és barátsággal
gondol első clubbajnokára.

Az 1908. év, bár atlétánk szorgalmas munkája
semmiben sem csökkent, nem volt oly szerencsés és
nem hozott annyi sikert, mint az előző év. Ez évben
is a legnagyobb sikert Szathmáry Kálmán eredménnyel
hozták. A MASZ 1908. jun. 21-én rendezett országos
atlétikai versenyén rudugrásban (3.46 m.) országos
bajnok lett. Ugyanezen versenyen Szigethy Jenő ma-
gasugrásban, bár 171 cm.-t ugrott, helyzetlen ma-
radt. Valóban balszerencse, mert 171 cm.-es ugrással
az előző évben Szathmáry Kálmán ugyancsak Buda-
pesten első lett.

(Folytatjuk)

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévaine Erdős Böske

Az új kalapdivatról

Ha valaki megsokálná, hogy kicsit gyakrabban irok a kalapokról, annak tisztelettel azt felelném, hogy a kalap a divat perpetuum mobilisje, ami egy percre sem szünik meg mozogni, percenként változik és másodpercenként szeretnénk a fejükön cseréltetni.

Egészen fantasztikus lehet egy kalapdíktátor ügybefendezése. Hogy ennyit termelni, ennyiféle gondolatot valóságba szökkeníteni, tudjon vajaki, ahhoz igazán kell fantázia.

Mert, hogy egyebet ne mondjak, most, amikor valóban nincs még szezon, naponta új kalapkiújítogességek jönnek ki, s a hölgyek „haj de cuiki, milyen jól állna nekem“ jellegével sürgősen meg is vásárolják.

Epen a leghidegebbet mérték a meteorológusok, vagy 15 Celsius fokot, mikor dideregve, bundában és „süsü sapkában“ hőcsizma alatt három harisnyával és a rendesnél több fehérneművel jártak a hölgyek az uccán velem együtt, — megpillantottam az első — szajmakalapot. Először behunytam a szemem, hátha mégis káprázik, de aztán rájöttem, hogy nem csalás, nem ámitás; valóban ott áll egy magas, karcsu hölgy az autóbusz megállónál fekete, fényes szajmakalapban és hogy mégis melegítse őt valami, hát egy kis fátyolt is tett az arca elé. (Nem tudom biztosan, hogy nem-e azért, mert szégyenlette magát.)

Erre sürgősen berohantam „kalapnézőbe“ a belvárosba és meginterjuvoztam néhány nagy szalon tulajdonosnőt, hogy mi igaz abból, amit az uccán ma láttam. Nevetve nyugtatott meg, hogy valóban ma már csak szajma és selyemrendelése-

ket vettek fel és nem győznek eleget csinálni. Na, — mondtam magamban, — jól nézünk ki. Igazán nem is értem, hogy miért hívják ezt a jó meleg fülvédő és áll alatt kötődő meleg sapkát „süsü sapkának“, hojott ezt a mostani, téiben, fagyban viselt szajmakalapot kellene süsünek elnevezni. Mert ez tényleg tiszta süsü dolog.

Hogy mégis ne csak fílozofáljak a dologról, sürgősen közölnöm kell, hogy a magas kalapok megszűntek, helyükbe a másik véglet lépett: teljesen lapos, palacsinta-sütő formák a divatosak. A most pillanatnyilag (ezt a pillanatnyilag szót roppant hangsúlyosan mondtam, mert lehet, hogy mire a hölgyek elolvassák, ez már a múlté lesz) fekete jerjey kalapszerű sapkarolnikát viselnek, teljesen behuzva egy rollni, ez kerül a baj szemöldök közepétől számítva három centire a homlokba, a fél fej kint van, természetesen a felső rész színén jerjeyből erősen raffoiva. A tartó részen jobbik esetben van ugyancsak egy sűrűn raffolt jerjey rész, de legtöbbször a rollnit csupán egy pánt fogja le, ami hátul a tarkónál egy keskeny masniba kötődik meg.

Prognózis: változékony raffolt, plüsszirozott lapos kalapdivat, helyenként nyulszőr-szalmaváltozatokkal, még ezideig borus, fekete, sötét színekben.

Prognózist ismétlem: süsül!

Weinfeld Rózi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

Vanillás perecek. Huszonnyolc deka vaját, husz deka cukrot, huszonnyolc deka lisztet, tíz deka finomra tört mandulát, fél rud törött vanillát, fél citrom levével és három tojás sárgájával a táblán igen jól kinyújtjuk, félujnyi vastagra nyújtva. Kis fánkuszoró és gyűszű segítségével pereceket vágunk belőle. Cukros mandulával megszórjuk és megsütjük.

Dr. Antal Györgyné kozmetikai tanácsa

(Str. Goldis 14.)

Ha bálba, vagy estélyre készülünk, nem szabad a készülődést utolsó percre hagyni. Már napokkal előbb meg kell kezdeni az esetleges szépség-hibák kiküszöbölését, elsősorban a bőr ápolását. A szervezetet is nagyobb zsírtartalmú ételekkel kell telen át táplálni, éppen úgy a bőrnek is fokozott zsírtartalomra van szüksége védelemül a hideg ellen. Különösen már nem egészen fiatal, szárazbőrű nőknek tanácsos ilyenkor olyan bőrápoló kenőcs használatát, mely bőrtápláló anyagokat tartalmaz. Elsősorban az arc és dekoltázs fontos a báji és estélyi megjelenésnél. A nők korát legkönnyebben a nyak és a hát zsírosodásán, illetve ráncosodásán lehet meglátni. Ezért ajánlatos a ráncokat olajpakolásokkal, melyeket adstringáló (bőrerősítő) mosások követnek és könnyű masszázssal eltüntetni. Nagy fontossága a női kéz szépsége. Itt elsősorban a vörösséget tűn-essük el. Ezt legjobban úgy érhetjük el, hogy tefekvés előtt kámforos kenőccsel bekentjük és rá keztyüt huzunk éjjelre. Fontos a karok és könyök simasága. Olajjal vagy zsíros krémmei való bedörzsölés megpuhítja a könyöknél gyakran durva bőrt. Libabőrös (grizes) helyeket naponként mossuk, illetve dörzsöljük tojéjthomokkal. Csak amikor ezeknek a szemponttal kellékeknek bimbóiban vagyunk, kezdődhet a kikészítés. Nem lehet elég szer, és elégsé hangsúlyozni, hogy ennek elsősorban az egyéniségünk, höz, testünkhöz, hajszinünkhöz, sőt még ruhánk színéhez is kell alkalmazkodni és minden körülmények között izlésesen és természetesen kell hatni. Nagyon fontos a puder és ruzs színének megválasztása. Más színeket kell használni fényesen kivilágított helyeken, mint egy homályos bérhelyiségben. Minél erősebb a világítás, annál halványabb legyen a puder és ruzs színe. Az ajkruznak is ugyanazon árnyalatúnak kell lenni, csak erősebb lehet, mint az arcé. Tanácsos a ruha felvételénél ügyelni, hogy a gondos kikészítés el ne kezdődjön. Aki ráér és ezt el akarja kerülni, az kösse be fejét, arcát fehér túllfátyolba, mielőtt ruhájába bujjik. Így megóvja az arcát és egyszerűs mind a ruháját is!

SPORT

A nemzeti bajnokság tavaszi fordulójának sorsolása

A tavaszi forduló február 25-én kezdődik és június 6-án fejeződik be

Bucuresti. A szövetség nyilvánosságra hozta a nemzeti bajnokság tavaszi fordulójának sorsolását. A sorsolás szerint a nemzeti bajnokság tavaszi fordulója február 25-én kezdődik és a bajnokság június 6-án fejeződik be. A tavaszi sorsolás a következő:

FEBRUAR 25:

Victoria—Unirea Tricolor, Gloria CFR—Rapid, CAMT—Sp. Studentesc, UDR—F. C. Carpați, Juventus—Ripensia, Venus—AMTE.

MARCIUS 3:

Sp. Studentesc—Juventus, F. C. Carpați—Unirea Tricolor, Venus—Victoria, AMTE—CAMT, Ripensia—Gloria CFR, Rapid—UDR.

MARCIUS 10:

Unirea Tricolor—Rapid, Gloria CFR—Sp. Studentesc, CAMT—Venus, Victoria—F. C. Carpați, UDR—Ripensia, Juventus—AMTE

MARCIUS 24:

Venus—Juventus, Ripensia—Unirea Tricolor, CAMT—Victoria, AMTE—Gloria CFR, Sp. Studentesc—UDR, Rapid—F. C. Carpați.

APRILIS 7:

Victoria—Rapid, Unirea Tricolor—Sp. Studentesc, Gloria CFR—Venus, F. C. Carpați—Ripensia, UDR—AMTE, Juventus—CAMT.

APRILIS 21:

AMTE—Unirea Tricolor, Ripensia—Rapid, Juventus—Victoria, CAMT—Gloria CFR, Venus—UDR, Sp. Studentesc—F. C. Carpați.

MAJUS 5:

Rapid—Sp. Studentesc, Unirea Tricolor—Venus, Gloria CFR—Juventus, Victoria—Ripensia, F. C. Carpați—AMTE, UDR—CAMT.

MAJUS 12:

CAMT—Unirea Tricolor, AMTE—Rapid, Gloria CFR—Victoria, Juventus—UDR, Venus—F. C. Carpați, Sp. Studentesc—Ripensia.

MAJUS 26:

Victoria—Sp. Studentesc, Rapid—Venus, Unirea Tricolor—Juventus, Ripensia—AMTE, F. C. Carpați—CAMT, UDR—Gloria CFR.

JUNIUS 2:

Gloria CFR—Unirea Tricolor, CAMT—Rapid, AMTE—Sp. Studentesc, UDR—Victoria, Juventus—F. C. Carpați, Venus—Ripensia.

JUNIUS 6:

Sp. Studentesc—Venus, Rapid—Juventus, Victoria—AMTE, Ripensia—CAMT, F. C. Carpați—Gloria CFR, Unirea Tricolor—UDR.

Az előjártó csapatok a pályaválasztók.

Magyar válogatottat kérnek a lettek

Budapest. Rigából levél érkezett az MLSz-be. A lettek meghívják ez év tavaszának egyik válságnapijára a magyar válogatott csapatot Lettország fővárosába, Rigába.

A Közép-európai Kupa elnöksége körlevelet intézett az érdekelte államok szövetségeihez

Budapest. Ismeretes, hogy ebben a KK fenntartása mellett foglalt állást a KK bizottság, a részletek kidolgozását azonban későbbre halasztotta. A márciusi KK közgyűlés elé már pontos tervvel akar felvonulni a kupabizottság és ezért határozta el a számbajövő országok írásos megkerdezését.

Most futott be az MLSz-be Pelikan elnök levele, amelyet a magyarokon kívül megkapott az olasz, a német, a svájci, a cseh védnökségi, a jugoszláv és a román szövetség is.

A levél tanúsága szerint a következő kérdésekre kér választ Pelikan elnök:

1. Kívánja-e a KK fenntartását és résztvenne-e az idén is benne?
  2. A mostani rendszert tartja-e hejyesnek, vagy változásokat óhajt?
  3. Ha 1940-ben ideiglenesen szüneteltetni óhajtana a KK-t, akkor helyesnek tartja-e, ha ebben az évben kisebb kerekék közti rendeznek hasonló vándordíjküzdőmet?
- A válaszokat február 15.ig kéri Pelikan elnök.

Divatposta

„Életerős asszony. Tekintettel arra, hogy a pullover viselet ma valóban bevett divat és amennyiben jól is áll az, úgy nyugodtan költethet tavaszra a tenniszhez is egy fehérét sötétkék, vagy piros csikkal. Igazán nem nagy munka és öröme telik benne, amikor készítenek és remélem, amikor viseli is. Üdvözlés!

Barna asszony. Ajánlatok egy sötétkék gyapjúgeorgette ruhát, glóknis szoknyával, hosszú, szűk ujjakkal, spicces nagyobb fehér csipke bubigallérral, széles kézelőkkel és kicsi csipke zsebkendővel mellénél, saját övvel. Ez a ruha már tavasszal is viselhető lesz, legfeljebb a csipkedísz kikészítheti fehér pikével. Most télen pedig még egyszerűen ki is használhatja csincsilla bundája alá. Viselhet hozzá vagy kék, vagy barna cipőt is. Üdvözlés!

Helén 28. Legelegzansabb volna egy fekete marocin ruha, egészen hosszú, sűrű glóknis aljjal, visszacsús nyakkal, hátul végig strass gombolással, hosszú, szűk ujjakkal, könyökig szintén strass-gombokkal és a saját övén strass-pomponnal, amely az aljáig érjen le. Üdvözlés!

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35., küldjék

Heti étlap

HÉTFŐ. Ebéd: Zöldségleves, rántott máj, burgonyapüré, sonkás kocka. Vacsora: Vegyes felvágott, tea, sajt.

KEDD. Ebéd: Habart húsvéves, csirkebecsinált rizszel, narancs. Vacsora: Turó, tejfel, vaj, tea.

SZERDA. Ebéd: Metéltleves, marhahús ecetes tormával, gesztenyés kili. Vacsora: Vese velővel, déli tészta.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Borsópüréleves, roastbeef burgonyával, almakompót. Vacsora: Kaszínótóiás francia salátával, narancs.

PÉNIEK. Ebéd: Rizsleves, rántott gomba, spenót, zsemlyemorzsa, izzel. Vacsora: Telszinhabos gyümölcsös rizs, mignon.

SZOMBAT. Ebéd: Gombaleves, Esterházy-rostélyos makkarónival, alma. Vacsora: Libamáji hidegen, sültburgonya málszírral, tea.

VASARNAP. Ebéd: Karfiollevés, székelgyulyás, rántott palacsinta. Vacsora: Vágott borjúhús hidegen, déli káposzta, gesztenyepüré.

Konyhatíkok

Vajas pogácsa. Huszonöt deka vajat habzásig keverünk, ekkor bele adunk háromtized liter nem nagyon savanyu tejfelt, két tojás sárgáját, egy kávéskanál sót, két kanál fehérhört és 35 deka finom lisztet. Az egészet összegyurjuk és félórai időközönként háromszor kinyújtjuk, utoljára jó, ujjnyi vastagra hagyva, kiszaggatjuk, tojásfehérjével megkenve, jó meleg sütőben pirosra sütjük.

A Katholikus Leányklub teadélutánja

január 28-án, d. u. 5 órakor, a
Központi Szálló termében

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Azok a kontár-iparosok, akik összpontosítva voltak, továbbra is kérvenyezhetik vizsgáraállításukat

Megkezdődik az iparendelőiek szigorú ellenőrzése

A bucurestii lapok jelentése szerint a munkaügyi minisztérium közölte a kisiparos munkaadókkal, hogy 1939. december 31-én lejárt a törvény által engedélyezett utolsó határidő helyzetük törvényesítése végett. A minisztérium ezért elrendelte, hogy a gyárakban és műhelyekben szigorú ellenőrzést hajtsanak végre és azokat a munkaadókat, akik nincsenek rendben képesítési irataikkal, állítsák bíróság elé.

Kivételt képeznek egyelőre: azok a személyek, akik a munkaügyi inspektorátusoktól, vagy a munkakamaráktól mesterkönyvet vagy

iparendélyt kértek és kérvényük még nem nyert elintézését, azok, akiknek kérvényét elutasították és kontesztációt nyújtottak be a minisztériumhoz, de kontesztációjuk még nem nyert elintézését.

Azok a kontár munkaadó iparosok, akik a módosított kisipari törvény 34. szakasza alapján 1939. december 31-ig nem tudták teljesíteni az előírt formalitásokat, mert koncentrálnak voltak, továbbra is benyújthatják kérvényüket mestervizsgára állításuk érdekében, egészen a koncentrálnak időszak lejártáig.

Március 31-ig a mézárásoknak két évre visszamenőleg be kell fizetniük a levágott állatokra kirótt repülőilletékeket

Rendkívül fontos rendeletet adott ki a napokban a Nemzeti Repülőalap. A rendelet lényege a következő:

Mindazokat a mézárásokat, akik a vágóhidakon vágatnak, vagy saját maguk vágják, nagybani mézárásoknak minősítik. Ezeknek a mézárásoknak az eladott hus után számlát kellene kiállítaniok, amelyet kincstári bélyeggel és repülőbélyeggel kellene felbélyegezniök. Minthogy azonban ezeknek a számlának az ellenőrzése igen nehéz volna, mind a kincstári bélyeget, mind a repülőbélyeget a vágóhidra vitt élőállatra kirótt kincstári és repülőilletékekkel helyettesítették.

A Nemzeti Repülőalap most amiatt aggódik, hogy a mézárások egy része a kincstári illetéket lefizette ugyan a vágóhidon, de nem róta le a repülőbélyegilletéket. Ez az illeték a nagymarháknál 24—25 lei, sertésnél és borjunál 12 lei, szopósborjunál 4 lei, báráynál és kecskénél 3 lei, a többi kisebb állatnál 1 lei darabonként. A Repülőalap tehát felszólította azokat a mézárásokat, akik saját maguk vágatnak, hogy

amennyiben 1938. április elsejétől a mai napig ezeket a repülőbélyegilletékeket nem fizették volna be, 1940. március 31-ig feltétlenül pótolják mulasztásukat, ellenkező esetben súlyos megbírságolásnak teszik ki magukat.

A repülőbélyegilletékeket kísérő jegyzékekkel a Banca Nationalánál kell a Repülőalap számlájára befizetni. 1940. április elsejétől kezdődőleg a repülőbélyegilletékeket a vágóhidakon működő pénzügyi tisztviselők szedik be.

A Nemzeti Repülőalappal a napokban kiadott rendelete egyébként a következőképp hangzik:

„Tudomására adjuk az érdekelteknek, hogy tisztázást nyert a „nagybani mézárás” (macelar engrosist) fogalma. Ezek a nagybani mézárások a hivatalos lap 1938. évi 268. és 1939. július 28-iki számaiban közzétett rendeletekhez kötelesek alkalmazkodni. A Nemzeti Repülőalap bizottsága a pénzügyminisztérium értelmezését elfogadva, nagybani mézárásoknak tekinti mindazokat a mézárásokat, akik a községi vágóhidakon, vagy saját vágóhidjaikon vágatnak, tekintet nélkül arra, hogy a hús saját maguk hozzák forgalomba, vagy más mézárásoknak adják el.

A Nemzeti Repülőalap tanácsa segítségére akar sietni azoknak a mézárásoknak, akik a fenti végzéseiben foglalt köteleességeiknek mindeddig nem tettek eleget és megengedi nekik, hogy az idézett végzésekben megállapított illetékeket legkésőbb 1940. március 31-ig befizessék.

Ennek a határidőnek a letelte után a Nemzeti Repülőalap Pénztárának ellenőrző közegei kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel mindazok ellen a mézárások ellen, akik az 1938. április elseje és 1940. március 31-ike közötti időre esedékes és a fenti végzésekben előírt illetékeket nem fizették be a Banca Nationala T. 118. számú számlájára javára.

1940. április elsejétől kezdődőleg az 1939. július 28-iki Hivatalos Lapban megjelent végzésben foglalt illetékeket azokon a vágóhidakon, ahol a kincstári illeték beszedésére pénzügyi tisztviselő működik, ennél a tisztviselőnél kell nyugta ellenében befizetni, mely nyugtában fel kell tüntetni, hogy a befizetés a Nemzeti Repülőalap Pénztára javára történt.

Azokon a vágóhidakon és helyeken, ahol ilyen pénzügyi tisztviselő nem működik, az 1939. július 28-iki végzésben foglalt repülőbélyegilletékeket a mézárások az elmúlt hónapról összegezve, a következő hónap 15-ik napjáig kísérő jegyzékkel (borderou) befizetik a Banca Nationala T. 118. számlájára javára, a kísérő jegyzéket (borderout) pedig, amelyben fel kell tüntetni az összes levágott állatokat, csoportonként és naponként, fel kell küldeni az illeték befizetését igazoló nyugtával együtt a Nemzeti Repülőalap Pénztárának, amely azokat láttamozza és a befizetőnek visszaküldi.

Szigorúan ellenőrzik a cementgyártást a fogyasztási illeték lerovása szempontjából

Az 1935. április elsejei törvény a cement kilogrammjára 0.30 leies fogyasztási illetéket állapított meg. Behatóbb ellenőrzés érdekében és hogy minden cement mennyiség után lerójják az illetéket, kormányintézkedés történt az ellenőrzés rendezésére. A minisztérium a cementgyárakhoz ellenőrzőket rendelt ki, hogy az egész készlet-mennyiséget ellenőrizzék és hogy a gyárból kikerülő cementmennyiség számára forgalmi bárcákat állítsanak ki. Minden nap déli 12 óráig a gyárak vagy azok képviselői kötelesek az ellenőrző hivatalnak nyilatkozatot adnyújtani. Ilyen nyilatkozatot kell a gyáraknak készíteniük ünnepnapokon is, ugyisint abban az esetben, ha a gyár időlegesen megszakította tevékenységét. Minden gyárnak raktárkimutatást kell készítenie, amelyben naponként feltüntetendő az üzem tevékenysége. A kihágásokat első ízben 5000, második ízben 20 ezer lei pénzbírsággal sújtják.

A BUDAPESTI MŰGYETEMEN TANSZÉKET ÁLLÍTOTTÁK FEL A BIZTOSÍTÁSI-MATEMATIKA, A KERESKEDELMELI ÉS POLITIKAI SZÁMTAN SZÁMÁRA. Budapestről jelentik: A műgyetem a kereskedelmi és politikai számtan és a biztosítási matematika számára külön tanszékot állítottak fel. Huszár Géza dr. egyetemi magántanár, az Első Magyar Általános Biztosító Igazgatóságát nyilvános rendkívüli tanárrá nevezték ki a tanszék betöltésére.

Nagymennyiségű tea és gyapot behozataláról gondoskodott a nemzetgazdasági minisztérium

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium nagymennyiségű gyapoftonal behozatálát engedélyezte Angliából, Egyiptomból, Olaszországból és Törökországból. Constantában már százezer kilogramm olasz gyapotot hajóztak ki. Ugyancsak százezer kilogramm gyapot érkezik Angliából és ugyancsak Angliából tízezer kilogramm teát is szállítanak. A nemzetgazdasági minisztérium engedélyt adott, hogy a nemzeti szövötközlet megrendelje a Lancashire Cotton, manchesteri gyárból a szükséges paraszgyapotot. Ezt a mennyiséget 1940. június elsejéig szállítják le és ez fedezi a belföldi fogyasztás teljes évi szükségletét.

Február 15-ig lehet benyújtani a személyzeti kimutatásokat

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a vállalatok személyzeti kimutatásait február 15-ig nyújthatják be az illetékes ipar felügyelőségeknél.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A külföldi fizetések kivátala mellett működő valutabizottság ideiglenesen felfüggesztette a pengő-engedélyezéseket a Magyarországra utazók számára.

A banktörvény esedékes módosítása során — bucurestii jelentés szerint — azon pénzügyintézeteknek, amelyek ezideig nem tettek eleget a törvény intézkedéseinek, újabb határidőt engedélyeznek helyzetük rendezésére.

A földművelésügyi minisztérium számos utasítást készített a mezőgazdasági mozgósításról szóló törvény végrehajtásáról.

Luxemburggal a napokban létrejött megállapodás értelmében a német birodalom tizenöt napon belül megkezdni a kőszállítását Luxemburgba azzal, hogy utólagos egvezményt hoznak létre.

Tegnap aláírták az összes állami vonatkozású alkalmazottak kinevezéséről és elhelyezéséről szóló rendeletet, amely vonatkozik a tartományi, községi, jövedéki alkalmazottakra, a kereskedelmi igazgatóságokra és az önálló pénztárakra is. Általában ez a törvény minden közintézmény alkalmazási és áthelyezési rendjét szabályozza.

A Monitorul Oficial január 24-iki számában rendelet törvény jelent meg, amelyet a pénzügyminisztérium készített a nemzetgazdasági minisztérium számára nyitandó rendkívüli hitelről. Ennek célja a külkereskedelem fejlesztése.

Az államvasut vezérigazgatósága elhatározta, hogy január 26-tól kezdődőleg február 4-ig bezárólag több automotor járatot bészüntet. Ezek az automotorok részben Bucuresti és Constanta, részben pedig Constanta és Galati között bonyolították le a forgalmat.

Bucurestiből elutazott az a gazdasági bizottság, amelynek Athénben kell tárgyalásokat folytatnia az új román—görög fizetési egyezmény létrehozásáról.

Ismeretes, hogy 1938-ban kiadott rendelet törvény leszállította a lámpan petróleum fogyasztási illetékét 1.50 leiről 1 leura. Mivel ezzel kapcsolatosan félreértések adódtak, a pénzügyminisztérium magyarázórendeletet bocsátott ki a követendő eljárást illetően.

Piaci árak. Az aradi gabonapiacra legutóbb 465—475 leit fizettek a buza métermázsáért, míg a tengeri ára 400—420 lei volt 100 kilónként. A takarmánypiacra az alábbi árak voltak: Széna 240—260, lóhere 280—310, szalma 70—100 lei volt métermázsánként. Liszt: luxusliszt 9.10. I. osztályu 8.30, II. osztályu liszt pedig 7.80 lei volt kilónként.

A marószóda, pótkavé és a paprika-pótlék fogyasztási adója

A marószóda, (soda caustica), a pótkavé és a paprika (boia de ardei) az érvényben levő törvények szerint akár belföldi termék, akár importált áru, a következő fogyasztási adók alá esnek:

A marószóda kgr.-ként 3 lei, a paprika pótlék kgr.-ként 10 lei, a pótkavé taxája két-féle és pedig a tulajdonképeni pótkavé és a pörkölt füge fogyasztási taxája kgr.-ként 5 lei, a pörkölt cikória és pörkölt termény pótkavé fogyasztási adója kgr.-ként 2 lei.

Ezeket a fogyasztási taxákat akkor kell fizetni, amikor az árut a gyárból kiviszik, vagy azokat az országba behozzák. Ebből a célból a belföldi gyárak a pénzügyminiszter ellenőrzésének vannak alávetve és minden egyes gyár mellett külön ellenőrzési iroda működik. A gyáros, vagy képviselője mindennap nyilatkozatot tartozik ebbe az irodába beadni a napi összes ügyletekről. Ebbe a nyilatkozatba be kell vezetni a gyárba behozott összes nyersanyagot, a gyártás alá adott anyagot, a gyártott árut és a fogyasztásra kiadott árut. A nyilatkozatot a miniszterium által rendszerezett úrlapon kell kitölteni, azért a gyáros a felelős és azt az ellenőrzési pénzügyi iroda vizsgálja felül és őrzi ellen.

A gyártási nyilatkozatban foglalt és megfelelően ellenőrzött adatokat be kell vezetni a raktárkönyvbe is, amelyben a nyersanyag és a gyártmány különböző rovatokban szerepel.

A gyárból fogyasztás céljaira kivitt árukra nézve a gyáros köteles külön nyilatkozatot adni. Ebből a célból kitölti a megfelelő könyvben a szabadforgalmi jegyet, amely feltünteti a termék mennyiségét és minőségét, a gyárat, a rendeltetési helyet és a csomagolás nemét és számát. Ezen az alapon azután a pénzügyi ellenőr kibocsátja a szabadforgalmi jegyet, amely a szállítás egész ideje alatt az árut a rendeltetési helyére kíséri. Különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a nyilatkozatban megjelölt és a szabadforgalmi jegybe is bevezetett adatok között szerepeljen az áru mennyisége, valamint a napnak és órának megjelölése, amikor az árut a gyárból kiviszik, úgy számokkal, mint betűkkel.

A pénzügyi ellenőr szabadforgalmijegyet csak akkor bocsájthat ki, ha a gyárosnak a fogyasztási taxa tekintetében megfelelő, előre befizetett fedezete van. Ebből a célból a taxa befizetéséről szóló nyugta számát is rá kell vezetni a szabadforgalmi jegyre.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy a pénzügyminiszter egy másik rendelete a lugkó (pietre de lesie) gyártására és ellenőrzésére nézve is összefoglaló rendeletet adott ki. Ezt a lugkót a marószódával együtt szokták gyártani és ennek a lugkónek maximum 45 százaléka marószódát tartalmaz. Ennek a gyártásához, éven egy, mint a marószóda gyártásához előzetes pénzügyminiszteri engedély szükséges. Az engedély megadásával egyidejűleg a gyáros bejegyzésével megszervezik a gyár helyiségében az állandó ellenőrző irodát. Az a gyár, amely csak lugkó előállítására kapott engedélyt, nem gyárthat marószódát is.

A miniszteri rendelet további része előírja a gyártásra és ellenőrzésre vonatkozó szabályokat, amelyek lényegükben ugyanazok, mint a marószóda gyártására vonatkozó intézkedések.

= Eladott aradi ingatlanok. Szentgyörgyi Emil eladta a Str. Tudor Vladimirescu 10. sz. alatt egy 183 négyszögletes telkű házat 900.000 leier özv. Gehl Károlyné és társainak. — Kondorosy Zoltán eladta a Str. Remus 224 négyszögletes telkét 30.000 leier Nádor Sándornak. — Petrovits István dr. és neje eladta a Str. Nicu Filipescu 5. sz. házat 600.000 leier Waldmann Izsonának. — Szlenár Jánosné eladta a zimándi-úti 180 négyszögletes telkét 30.000 leier III. Nagy István és nejeinek. — Tozonyi Kálmán és neje eladták a Str. V. Paguba 165 négyszögletes telket 100.000 leier Butariu Gheorghe és nejeinek. — Mincu Puia eladta a Str. Sf. Gheorghe 1a. számú házat 500.000 leier Stojcu Elena és társának. — Wingeron Béláné eladta a Str. Dna Ba-las 14. számú házat 145.000 leier Mánya/Lajos és nejeinek. — Brebán János eladta a Str. Sava Raicu 87. számú házat 180.000 leier Mot Petruńának. — Özv. Fekete Lajosné eladta a Str. Oltuz 22a. számú házat 30.000 leier Demeter Kálmán és nejeinek.

Prohászka László dr. és neje eladták a Str. Bogdan Voivod 59. sz. 171 négyszögletes és 19. sz. 277 négyszögletes telket 35.000 leier Dragos Iosifnak. — Szüsz József és neje eladták a Str. Abatorului 84. számú 138 négyszögletes telket 55.000 leier Miklós Józsefnek. — Kokucz Jánosné eladta a Str. Soarelor 1. számú házat 750.000 leier Wolf Emilnek. — Mayer Róbertné eladta a Str. Sava Raicu 86. számú házat 180.000 leier Borobágy Sándornak. — Molnár Ferenc és neje eladták a Birkás-dűllőbeli 159 négyszögletes telket 25.000 leier Muntean Floricának. — Cioban Gheorghe és neje eladták a Str. Sava Raicu 123. sz. házat 180.000 leier Kiripovszky Gyulának. — Kohut Béláné eladta a Str. Cantacuzino 13. számú házat 320.000 leier Eibenschütz András és nejeinek.

Magyarpécskán sertésenyésztő és értékesítő szövetkezet alakult

A magyarpécskai lakosok, mint köztudomásu, igen beható gazdálkodást folytatnak, földjeik jók, művelőik szorgalmas, értelmes és takarékos emberek, az egyes gazdaságokra nagy súlyt fektetnek, többek között a sertésenyésztésre, amely a gazdaság jövedelmezőségének egyik fő részét képezi. A sertésenyésztéssel kapcsolatosan egyidejűleg kettős probléma merült fel: a hizlaláshoz szükséges takarmány közös beszerzése a gazdára nézve a legelőnyösebb módon és a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával, a legalkalmasabbnak a szövetkezeti formát találták. Harsányi István és Szelik Ferenc ottani Hangya-szövetkezeti vezetők vették át a területben az új szövetkezet vezetését és munkáikat siker koronázta, amennyiben 126 tag 137 üzlet-részt jegyezve 68.500 lei kezdő befizetett üzlet-rész-tőkével sikerült az új szövetkezetet megalakítani és az új alakulatot a bucuresti-i központ jóváhagyása után a járásbírószágon bejegyez-tetni.

= Devizaárfolyamok. Az angol font Newyorkban 3,98 öt-tizenhatodra, Zürichben 17,77 és félre emelkedett, a francia frank Newyorkban 2,26 és félre, Zürichben 10,07-re emelkedett. A svájci frankot Newyorkban 22,43-al, a dollárt Zürichben 4,46-al jegyezték. A belga frank Newyorkban 16,90-re, Zürichben 73,35-re emelkedett. A németalföldi forint árfolyama Newyorkban 53,11-re, Zürichben 236,80-ra csökkent.

= Szövetkezeti Család. A Hitej és Hangya szövetkezeti központok kiadásában megjelenő „Szövetkezeti Értesítő” és „Szövetkezés” szövetkezeti szaklapok évi kilencszer 8 oldalon megjelenő „Szövetkezeti Család”-al bővítették lapjaik terjedelmét. A „Szövetkezeti Család” ugyancsak a szövetkezeti eszmét hivatott a közönség szélesebb rétegében propagálni s nem annyira a szövetkezeti vezetőknek, hanem inkább a szövetkezeti tagoknak szól.

Özv. Rossi Paulo és Rossi Angela, mint mélyen sujtott testvérei, valamint Rossi Pálné, született Wagner Cziczillia sógor-nője, a nagy csapástól megörve, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva úgy a maga, valamint számos rokon, ismerős nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja

Pellegrini Dávidné

szül. Rossi Marietta

folyó évi január hó 26-án, d. u. fél 5 óra-kor, életének 78-ik évében rövid szenvedés és a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyors elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 28-án, d. u. 3 óra-kor fognak a Str. Gh. Lazar 10. sz. gyász-házból a „Pomenirea” temetőben lévő családi sírkertbe a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise az elhunyt-nak lelki üdvéért január hó 31-én, reggel fél 9 óra-kor fog a Minorita templomban az Egek Urának bemutatni.

Arad, 1940. január hó 27-én.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Özv. Gyovaj Pálné szül. Pellegrini Mar-jetta, Fregott Lajosné szül. Pellegrini Adelina, Pellegrini József nevelt gyerme-kei, Számos unokahuga és unokaöccse.

Min. FRATII KLUG, imprezindere do inormantare si Tamplar. e Aradul-Nou, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 87. Tel. Arad 14-80. Tel. Aradul-Nou 20-22.

Tovább növeli a kormány a szójabab vetés-területeit

Bucuresti. A földművelésügyi miniszterium határozata értelmében az idén 160 ezer hektárnyi területet szójababbal vetnek be. Az elmúlt évben csak 100 ezer hektárt vetettek be szójababbal, míg 1935-ben csak 20.411 hektárt. Az idén a szójatermés Besarabiában volt a legkedvezőbb.

Pakura-hiány miatt leállott a sepsiszentgyörgyi Klinger-gyár. A sepsiszentgyörgyi Klinger szövögyár, amely több, mint ezer munkással és tisztviselővel dolgozik, néhány nappal ezelőtt bizonytalan időre beszüntette a munkát. Az igazgatóság rendelkezésére az adott okot, hogy pakura hiányában a kazánokat nem tudják fűteni. Pár évvel ezelőtt a fafűtéses kazánokat pakura-fűtésre alakították át. Még nem döntöttek abban a kérdésben, hogy a kénvszerszünet alatt a munkásoknak kiadják-e a fizetésüket, vagy sem.

Rádió műsor

Romániai időszámítás. —

VASARNAP, JANUAR 28.

Bucuresti, Radio-Romania. 9:45: Istentisztelet. 11:15: Rádiózenekar. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, sportközlemények. 13:15: Grigoras Dinicu zenekara. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 14:35: Stroe és Vasilache vidám órája. 14:50: Művészeti és kulturális közlemények. 15: Gazdasági tanácsok. 15:15: A falu órája. 16:15: A katonai előképzés órája. 17:15: A Munka és Jókedv szervezet órája. 18:15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:17: Operakórusok lemezek. 19: A hétről. 19:15: A keringők virága. Lemezek.

Radio-Romania. 19:50: Hírek magyarul.

Bucuresti. 19:50: A keringőlemezek folytatása.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Argentina, Gaucho legendák. Mihail Tican-Romano előadása. 20:20: Petre Munteanu, Tiberiu Brediceanu és Luciu Olteanu dalait énekl. 20:45: Hírek. 21: Hangjáték. 22:10: Hírek, sportközlemények. 22:20: Könnyű zene lemezek.

Budapest I. 9:45: Hírek. 10: Görögkatolikus istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12:15: Evangélikus istentisztelet. 13:20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 13:30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 14:45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Időszerű gazdasági tanácsadó. 17:30: Beszélgetés az eke mellett. Köznevelődési előadás. 18: Hírek. 18:15: Szerenádok kürtre, fuvolára, zongorakísérettel. 18:40: Hazánk jövője a pápai trónon. Felolvasás. 19: 10 Kiskunhalasi nóták. Előadja Littay György, kíséri Farkas Béla cigányzenekara. 20:15: Hírek. 20:25: Sporteredmények. 20:35: Coates: A három ember. Szvit hanglemezeiről. 20:50: Berlioz levél. Felolvasás. 21:10: Hangképek az operastély előkészületeiről. 20:40: Huszonöt év jazz. Willant Rezső előadása hanglemezekkel. Felolvasás. 22:40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23:10: Melles Béla zenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 12: Lakatos Flóris és fia cigányzenekara. 13:05: Levente félóra. 16:05: Szalonötös. 19:25: Egy város eltűnik. Thurzó Gábor előadása. 20:35: Beszélgetés Shackleton egykori utitársával. Pohárnok Zoltán előadása. 21: Hírek. 21:25: Bárány Sziszi hegedül, zongorakísérettel. 21:55: Filmdalok és táncszámok lemezekről. 22:35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 10:50: Istentisztelet. 13: Lemezek. 14:10: Népdalok. 14:40: Hírek. 15: Lemezek. 19:15: Népies műsor. 19:45: Rádiózenekar.

HÉTFŐ, JANUAR 29.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Lemezek. 13: Th. Cosma (zongora) és Toto Gruja (ének) modern táncokat adnak elő. 13:20: Kulturális, művészeti és sportközlemények. 13:30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Irodalmi időszerűségek. 19:15: Arta Florescu, Philip zu Eulenberg rózsadalaiból énekel. 19:35 I. Micu énekel. 19:50 Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Demostene Botec előadása a falusi térről. 20:15: Régi táncok le-

mezeken. 20.45: Hírek, 21: Al. Theodorescu hegedű, I. Filonescu zongorázik. 21.30: Kamarazene lemezek. 22.10: Hírek. sportközlemények. 22.30: Lisette Gherma zongorahangversenye. 23: Részletek Pucclni műveiből lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Beszkártzenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Az orbánc. Hadv Antal dr. előadása. 18.35: Zsögön Lenke énekel zongorakísérettel. 19: Javul-e a munkásember sorsa? Kovrig Béla dr. egyetemi magántanár és Varga Gyula vitája. 19.25: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.40: Az aranyember utja. Aldobonyi Nagy Miklós dr. előadása. 21.10: Az Operaház Zenekara. 22.40 Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. 23 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 19.45: Német nyelvoktatás. 20.15: Magyar nóták és csárdások hanglemezeiről. 21: Hírek. 21.25: Kísértetek és tündérvilág. Sötér István dr. előadása E. T. A. Hoffmannról. 21.55:

Szórakoztató hanglemezek. 22.35: Időjárás **Belgrád** 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 14.40: Hírek. 15: Horvát gondokművész. 15.30: Népies zene. 18.45: Népies zene. 19: Cseveges. 19.20: Rádiózenekar. 20.40: Népdalok. 21: Mihajlovs Olga és Maria hegedű és zongorahangversenye. 21.30: Hangjáték. 22.30: Hírek.

KEDD, JANUÁR 30.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10 Lemezek. 13.02: Victor Predescu zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. Ion Luican énekszámával. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Nagy európai székesegyházak énekkarainak lemezei.

Bucuresti, Radio-Romania. 19.40: Hírek magyarul. 19.50: Értékes bundájú vadállataink. Raul Calinescu előadása. 20.10: Kamarazene lemezek. 20.45: Hírek. 21: Rádiózenekar. Rodica Soutzo zongorajátékával. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Eugenia Lucerskaia énekel. 22.55: Könnyű zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, olaszul és angolul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemé-

nyek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Bachman Géza hegedű, zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Szomolányi János, az Operaház tagja énekel, zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Stumpf Károlyné háztartási előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Géczy Barnabás zenekarának tánclemezei. 18.50: Totális háború. Bartos Dezső dr. előadása. 19.50: Bura Sándor cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Nálunk vidéken. Felolvasás. 20.50: Füzeses Mária zongorázik. 21.10: Handa-banda. Operett 3 felvonásban. 22.15: Hírek. 22.45: Hírek, időjárásjelentés. 0.30: Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 18.15: Mezőgazdasági féltóra. 19.15: Francia nyelvoktatás. 19.45: Ruszinnyelvű előadás. 20.15: Magyar és külföldi tánclemezek. 21: Hírek. 21.25: Katonazenekar. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 14.40: Hírek. 15: Schrammel-négyes. 15.40: Todorovics Ijia szakszofonművész. 18.45: Népdalok. 19.20: Lemezek. 20.40: Népdalok. 21.10: Hauser-Horvát négyes. 22.10: Grunt Ksenija énekesnő. 22.30: Hírek. 22.50: Fuvós-négyes. 23.20: Lemezek. 23.40: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket árt előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Perfekt könyvelő, adóügyekben teljesen jártas, órákonyvelőnek ajánkozik. Hínderiszert és könyvel. Cim a kiadóban. 547

ALKALMAZÁST NYER

Építész, mérnököt, építési rajzoló és munkavezetőt, többéves gyakorlattal keres nagy vállalati iroda. Ajánlatokat eddigi gyakorlat megjelölésével Rudolf Mosse hirdetőirodába, Arad, „Szakember” jelígre. Ugyanott kereskedelmi iskolát végzett fiatalember gépirásra és levelezésre felvétetik.

Elsőrendű adminisztratív munkaerőt keresünk azonnali beépésre. Ajánlatokat „Favállalat” jelígre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Arad, kérjük.

Megbízható bejárónőt, vagy minden szobalányt keres kéttagu család. Cim a kiadóban. 552

Ugyes, rendes, megbízható szobalányt felveszünk. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Különbejáratu, butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Str. Motilor 3b (vilánegyed). 548

Kiadó egyszobás lakás, irodának, varrodának, műhelynek is alkalmas. Strada Consistorului 4. 551

Elegánsan butorozott szoba, esetleg butor nélkül kiadó, külön fürdőszobával. Cim a kiadóban.

Modern 4 szobás lakás május 1-től kiadó, Strada Alexandri 9.

3 és 4 szobás, modern lakás azonnalra, vagy májusra kiadó. Bul. Carol 37. 363

Háromszobás, fürdőszobás lakás a vilánegyedben 1400 leiert kiadó. Cim a kiadóban. 535

Negyszobás lakást, lehetőleg központi fűtéssel keresek május elsejére. Cimeket a kiadóba. 442

Május 1-re, esetleg hamarabb, 3 és 5 szobás, komfortos lakás kiadó. Ugyanott elegáns férfi télikabát eladó. Rothschid, Piața Catedraliei 2. 557

Kiadó a Malaj Muresului 2. sz. házamban levő kétszobás, földszintes, uccal, modern lakás azonnalra Dr. Anghel. 306

Központi fűtés és melegvízes háromszobás modern lakás azonnalra kiadó, Str. Cloșca 11.

Villában kétszobás, elő, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Cuza Voda 39. 542

Modern 4 szobás központi fűtésű lakást keresek május 1-re.

Földszint, vagy első emeleten. Cimeket a kiadóba „Rendos fizető” jelígre kérek.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 20 darab 9 hetes angol malac. Str. Oltuz 101. 546

8 lóerős álló-Benz-motor eladó. Kaiser, Str. Gen. Grigorescu 4. 515

Cheresteșiu-szótár 4 kötetben eladó. Cim a kiadóban. 554

Menyasszonyi koszu, fátalkülönlegességek legolcsóbban „Hunia” női kapuzlet Arad, Str. Mețianu 2. 540

Egy nagy háztartási tüzhely, dupla sütővel, melegítővel eladó, Bul. Reg. Ferdinand 39., I. emelet, Azary. 534

Kaucsuk-eszimat, használat veszek. Cim met kérem leadni a Goldschmidt-garázs portásánál, Str. Moise Nicoară. 528

Hízott disznót keresek megvételre

Cim a kiadóban. 586

Kövérdisznót, 120-ast, keresek megvételre. Cimeket a kiadóba.

Keresek jókarban levő berendezést, kapuzletnek megfelelően. Cim a kiadóban. 527

INGATLAN

Elcserélném marosvásárhelyi család házam aradival. Cim: Str. Goidis 7. apartament 5. 545

Gyárépületet, legalább 200 négyzet m. területtel, lehetőleg betonlappal, megvételre keresek. Cim a kiadóban. 549

Uj, vagy jókarban levő házat készpénzfizetés mellett azonnal megvételre keresek. Ajánlatokat a kiadóba „200-ig” jelígre kérek.

Modern aradi bérházam elcserélném temesvári, marosvásárhelyi, kolozsvári házzal. Cim a kiadóban. 530

Nagyobb családi házamat összkomforttal eladnám, vagy elcserélném Erdély valamelyik nagyobb városában. Cim a kiadóban. 508

Földes-palota mellett

uri magánház, 4 szobás, összkomfortos lakás, nagy parkettás fűthető hull, teljes alapincézés, ügyvédnek, orvosnak kiválóan alkalmas hely, előnyös árban. — Plac közelében, emeletes kettős ház, 8 darab lakás, 2, 3 és 4 szobás, részben parketta, fürdőszoba, 1 millió. — Bul. Carolon új ház, emeletes, több összkomfortos lakással, 1 millió 200 ezer. — Főtér mellett, emeletes ház, összkomfortos lakásokkal, üzlethelyiségekkel, 240 ezer jövedelemmel, 2 millió 300 ezer. — Ugyanott emeletes ház, 10 darab összkomfortos lakásokkal, 300 ezer jövedelemmel, 3 millió 200 ezer. — Nagy bérház, tökéletesre alkalmas, 180 ezer jövedelemmel, 1 millió 200 ezer. — Földbirtokok Bánátban, 430 kat, hold, részben erdő, sok épületekkel, élő- és holt-teljeszereléssel, 7 ezer kat. holdja. — Ugyanott 102 kat. hold kastélyal, gazdasági épületekkel, 24 ezer kat. holdja. — Bankkölcsonőket olcsó kamattal közvetítek.

Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ncca 20-22. Telefon: 22-24.

KÜLÖNFÉLÉK

Elveszett egy fekete-fehér foltos dán dogg-kutya. Megtaláló jutalom ellenében hozza be az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

Betegség miatt átadnám biztos egzisztenciát nyújtó autóműtő és autófűtőző műhelyemet teljes berendezéssel, megszervezett vevőkörrel és teljes személyzettel. Részletes felvilágosítást komoly érdeklődőknek postán küldök. Cim: Bocșa, Ploesti, Str. Greceanu 7. 455

HATSCHEK

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás nyarant) TELEFON: 26-98

Előnyös ajánlatok:

3 millió 500 ezer: Központban emeletes bérház, mind elő, fürdőszobás, parkettás, 14 lakás, 10% hozam — 2 millió 200 ezer: Főtéri átjáróház, több üzlet, nagy front, jó hozam. — 2 millió: Belvárosi emeletes sarokház, 4x2, 2x4, 2x3 sz. mind elő, fürdőszobás lakás, parkett, 2 kis lakás. — 1 millió 700 ezer: Bratianu-u.-hoz közel, emeletes bérház, 13 lakás, (részben fürdősz. parkett), nagy kert. — 1 millió 500 ezer Ugyanott emeletes, 6 lakásos, fürdőszobákkal. — 1 millió 200 ezer: Főtérhez közel, emeletes, 13 bérleményes, cca 10% jövedelem. — 1 millió: Dir. CFR-hez közel, bérház, 3 közepnagy lakás, fürdőszobákkal, 5x2, 3x1 szobas komplett lakás, nagy jöv. — 900 ezer Ref. templomnál emeletes, 5 lakásos, nagy kert. — 800 ezer: Iancu-térnél emeletes, 2x3, 3x2 sz. komplett lakás, 700 ezer: Belvárosi sarokház, 4 üzlet, 5 lakás, fürdőszobák. — 600 ezer: Sarguna-u.-ban 2x2, 4x1 sz. teljes lakás, pince, 400 öl kert. — 550 ezer: II. ker. részben uj, átjáróház, 4 lakás, fürdősz. pince — 520 ezer Belvárosban 2x3 sz. fürdősz. teljes lakás, parkett, kedv. fiz. felt., alkalmi árban. — 500 ezer: Rendőrséghez közel, emeletes, lakásos. — 480 ezer: Katedral-térnél üzleteres sarokház, 2x2, 1x1 sz lakás fürdősz. — 440 ezer: V. Elisabet-mozk. nál, uj üzleteres sarokház, 2x2, 2x1 sz. lakásos, pince, vízvez. — 400 ezer: Semináriumnál magasföldsztes sarokház, 3x2, 6x1 sz. komplett lakás, 6 ezer jöv. — 390 ezer: Ugyanott sarok ház, 1x3, 1x2, 5x1 sz. komplett lakás, fürdősz., jó jöv. — 360 ezer: Perneavai alapincézett, 8 lakásos jó jöv. — 330 ezer Central-mozikhoz közel, uj 3 sz em. fürdősz., külön kis lakás. — 300 ezer: Sarguna-nál, alapincézett, sarokbérház 2x2, 2x1 sz. teljes lakás, kettős telek nagy kert, pince. — 280 ezer: Színházhoz közel, 1x2, 3x1 sz. komplett lakás beköthető vízvezeték, 24 ezer jöv. — 230 ezer: Vasutnál, 6 lakásos sarokház jó jöv. — 150 ezer: Perneavai, 5 lakás 330 öl kert. — 130 ezer: Belváros mellett uj kétszobás, 170 öl kert. — Külcsön botáblázásra.

150 ezer lei kerestetik rövid lejáratu üzlethez jutalékra. Felvilágosítás szíveségből 16-12. telefon. 525

12 személyes ezüst evőkészlet, keleti és belföldi szőnyegek, dióhálok, modern ebédk. kombinált szobák, különálló bu. tordarabok, recamiek, varrógépek eladók. Piano alkalmi áron Zongora bérbeadó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszerket, Zalogkölcsonőket közvetünk a temesvári zálogházba, előleg adunk, olcsón hosszabbítunk. Tempo bizományi üzlet, Fischer Eliz-paicta. 429

Legújabb jelentéseink:

Tizenegyórás helyszíni minisztertanácson vizsgálták meg a kormány tagjai Nistru-tartomány lakosságának kívánságait

Tatarescu kormányelnök irányította a chisinaui helyszíni minisztertanács munkáját

Bucurestiből jelentik: Pénteken éjszaka indult a kormány különvonata Chisinau felé, ahol szombatra készítették elő a már szokássá vált helyszíni miniszteri értekezletet. A vonaton Tatarescu Gheorghe kormányelnök vezetésével helyet foglaltak az összes miniszterek, kabinetfőnökök és egyéb miniszteriumi magasrangú tisztviselők, akik szintén résztvettek a szombati helyszíni értekezleten.

Szombat reggel 9 órakor állott meg a kormány különvonata Chisinau pályaudvarán, ahol Nistru-tartomány királyi helytartója, Cazacu és Traian Ionescu tábornok, a Nemzeti Gárda parancsnoka, a helyőrség parancsnokai, a céhek vezetősége, valamint a város valamennyi notabilitása fogadták az érkező előkeio vendégeket. Vladimir Cristi, Chisinau polgármestere a hágyományoknak megfelelően kenyérral és sóval kínálta a kormányelnököt, aki azután minisztertanácsaival egyetemben ellépett a fogadására kirendelt dísztelgő díszszázad sorfala előtt. Az állomásról délelőtt 10 órakor érkeztek a kormány tagjai Nistru-tartomány helytartói palotájába, ahol kezdetét vette a nagyszabású értekezlet. A minisztereken kívül részt vettek a kabinetfőnökök, a miniszteriumi igazgatók, a helytartók, a gárdaparancsnok és a városvezetők. A gyűlést pontban tíz órakor Tatarescu Gheorghe miniszterelnök nyitotta meg, aki átadta a szót Cazacu királyi helytartónak.

Nistru-tartomány helytartója meleg szavakkal kö-

szöntötte elsősorban a miniszterelnököt, majd a kormány valamennyi tagját és hálás szívvvel üdvözölte őket abból az alkalomból, hogy a helyszínre szálltak ki a tartomány ügyes-bajos dolgainak elintézése végett.

Tatarescu miniszterelnök válaszában tájékoztatta a jelenlevőket a kormány szándékairól és leszögezte, hogy ma a Prut-folyó nem választja el ezt a részt az országtól, hanem egyesíti. Beszédét sűrűn szakította meg taps, különösen amikor arról emlékezett meg, hogy husz éven át ez a terület sok viszontagságnak volt kitéve, de a mai rezsim alkalmával, amikor — mint mondotta — egy az ország, egy a nép s egy a vezér: a király — ezek a viszontagságok eloszlanak és a kormány azért szállt ki a helyszínre, hogy a tartomány minden baját orvosolja.

Ezután nyomban kezdetét vette a tényleges konferencia, amely alkalomból a tartomány valamennyi prefektusa megjelent az értekezleten levők előtt és szóban és írásban előterjesztették a nép minden rétegének kívánságát és panaszát, valamint az összes égető problémákat. A kormány tagjai nyomban a helyszínen intézkedtek az egyes ügyekben és olyan esetekben, melyeket azonnal orvosolni nem lehetett, szavatosságot vállaltak és rövid időn belüli központi elintézési helyeztek kilátásba. Az értekezlet esti 20.45 órakor ért véget és a kormány tagjai 22.45 órakor különvonatukon elhagyták a várost.

Kinevezték a köolaj-kormánybiztost

Bucurestiből jelentik: Bucurestiből érkező jelentések szerint a köolaj-kormánybiztosság

élére Gheron Netat, a nemzetgazdasági miniszterjum vezértitkárát nevezték ki.

Minden angol haditengerész egyenlő a tiszti rangot

London. (Rador.) Az admirális úgy döntött, hogy azok a fiatalok, akik minú matrózok teljesítenek szolgálatot, a háború időtartama alatt tisztekké léptethetők elő, ha az ehhez szükséges képességekkel rendelkeznek és ha legalább három hónapig szolgáltak valamelyik hadihajón. Ez a kivételes intézkedés a

haditengerészeti tiszti keretek demokratizálását jelenti. Az előléptetések bizottság előtt le-tett vizsga alapján történnek. Erre az intézkedésre azért van szükség, mert a nagyarányú tengerészeti operációk lebonyolításához nem áll elegendő képzett tiszt rendelkezésre.

„Finnország ügye Svédország ügye is“

Stockholm. Svédország külügyminisztere nyilatkozott a Daily Telegraph tudósítójának Finnország megsegítéséről. Kijelentette, hogy Finnország ügye Svédország ügye is. Éppen

ezért Svédországnak mindent meg kell tennie Finnország megsegítésére.

— Felesleges volna eltitkolni — mondta a külügyminiszter — hogy Svédország jövője nagymértékben függ Finnország jövőjétől.

Hangszórókat alkalmaztak a franciák a harcúterén

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a Rajna balpartjánál, Altenheimnél a franciák első ízben állítottak fel hangszórókat, amelyekken német propaganda-szövegeket terjesztettek. A jelentés megállapítja, hogy a Hitler gyalázó kiáltásoknak csak akkor lett vége,

amikor a német katonaság elhallgattatta a hangszórókat. Egyébként az egész arcvonalon élénk puska- és gépfegyvertüzelés folyt. Huszonötödikéről huszonhatodikára virradó éjjel a Pfalz-erdőben t németek két francia járőrt elfogtak.

Szombaton is minden orosz támadást visszavertek a finnek

Helsinki-ből jelentik: A szombati finn harctéri hivatalos közlemény szerint a karéliei földszoroson aránylag csendesen telt el a nap.

A finn tüzérség megsemmisített néhány szovjet orosz űteget és a harcok során több orosz foglyot ejtettek. A szovjet csapatok támadását a legtöbb helyen visszaverték. Az orosz repülőgépek négy finn várost bombáztak és gépeik közül a finnek hármát lelőttek. A Ladoga-tó közelében szombaton lefolyt harcok során

a finnek mintegy száz harckocsit zsákmányoltak az oroszoktól, ugyszintén nagymennyiségű fegyver és többszáz géppuska is birtokukba jutott. (Dunaposta)

London. (Rador.) Angol hivatalos körök a legerélyesebben cáfolják azt a hírt, amely szerint az angol ellenőrző szolgálat visszatar-totta, vagy késleltette volna a semleges országokból, főleg Amerikából Finnország részére küldött hadianyag, repülőgép, vagy repülőgépalkatrész szállítmányokat.

Megtagadta családja a finn „népkormány“ elnökét

London. (Rador.) Az angol lapok jelentése szerint Otto Kuusinen, az ugynevezett finn népkormány elnökének családtagjai megszakították az összeköttetést a kormányelnökkel. Felesége és leánya a finn nőszövetségben fejtenek ki tevékenységet és résztvesznek a polgári lakosság védelmezésében, míg két fia a finn hadseregben küzd az oroszok ellen.

Megszigorították a tiencsini francia-angol engedményes területet ostromzárját

Tiencsin. Hivatalosan értesítették az itteni angol konzulátust, hogy az angl-francia engedményes területet blokádja, amely most már 7 hónapja van érvényben, hétfőtől kezdve megszigorították.

Tokióból jelentik: Arita japán külügyminiszter és Carigia tokiói angol nagykövet nyilatkozata szerint megbeszélésüket a jövő héten folytatják. (Dunaposta).

Mozgalmak a svéd kommunista párt feloszlása érdekében

Stockholm. (Rador.) A konzervatív párt, a kommunista párt megszüntetését kérte a svéd kormánytól. A Socialdemokraten című lap ugyancsak a kommunista párt működésének befejezését kéri. A Socialist című lap azt írja, hogy egy demokratikus államrendszer nem tűrheti, hogy demokratiaellenes párt működjen az országban és erre való tekintettel kéri a kommunista párt feloszlását.

LAPZÁRTA:

RÓMA. Az olasz sajtó számos értesülést közöl arról, hogy a közelkeleti államok között szoros szövetség készül. A hírek szerint az iráni hadsereg már elérte a háborus készség állapotát és készen áll minden eshetőségre. Ugyanekkor az aiganisztáni iraki kormány megígerte a lépéseket abban az irányban, hogy az előzsi paktumot alakítsák át katonai szövetséggé, hogy a Szovjet részéről támasztható minden esetleges fenyegetéssel szembeállhassanak. A kairói Misi című lap szerint az iráni kormány már el is küldte megbízottját Kabulba, hogy megindítsa a tárgyalásokat a katonai szövetség megkötésére.

WASHINGTON. A City of Flint nevű amerikai hadihajó, amelynek kalandos utjáról már többször hírvet beszámoltunk, most a hosszú ideig tartó távolmaradás után bejutott a baltimorei kikötőbe.

BERLIN. Az első híreket, amelyeket a Törökország és Németország közötti kereskedelmi egyezményről közöltek, most helyesbítették, mert az Ankarában lefolytatott tárgyalások nem jártak olyan eredménnyel, amelyek egyezmény nevet érdemel-nének. Német illetékes körök megállapítása szerint Ankarában csak azt sikerült elérni, hogy alapot találjanak a török kikötőkben fekvő nagymennyiségű német áruk kladására.

RÓMA. Azt a híradást, amely Clano gróf olasz külügyminiszternek Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszterrel Laipaban való találkozásáról számolt be, hivatalos olasz körökben se nem cáfolták, se nem erősítik meg, csupán nem tartják valószínűnek, e találkozás létrejöttét.

PÁRIS. Az Amerikai Klubban Dautry hadfelszerelési miniszter beszédet tartott és elmondotta, hogy Franciaországban mindenki dolgozik, hogy hehozzák azt a késedelmet, amit okozott, hogy négy éven keresztül hittek az állandóan legyverező Németország békekészségében. Franciaország mozgósította iparát és a legnagyobb gyorsasággal igyekszik pótolni az elvesztett időt. A lőporgyárakban négy hónap előtt 200 személy dolgozott, a létszám ma 16 ezerre emelkedett. Az arsenálokban 1500 munkás helyett 40 ezer dolgoznak. A hadüzemekben foglalkoztatott 1 millió 500 ezer munkás közül 280 ezer nő. Volt varrónk és himzőnök dolgoznak a hadfelszerelési iparban és senki sem utasította vissza a tulórázást, vagy a vasárnapi munkát. Bizonyos gyártási szakmában Franciaország már elérkezett a csúcsteljesítményhez, de hiszen olyan áldozat, amit a francia nép meg ne hozza a győzelem érdekében.

RÓMA. A Stefani ügynökség jelentése szerint az angol kormány rendkívül barátságos hangú magyarázó-jegyzékben válaszolt a japán kormányuk az Asama Maru hajó ügyével kapcsolatos tiltakozására. Tokióból érkező hírek szerint a japán lapok ismét angol ellenes cikkeket közölnek és hangzóatják, hogy az angolok Japán tekintélyét megsértették.